

31.8.2022

TALOUSARVION TOTEUTUMARAPORTTI

LAPINLAHTI

Sisällysluettelo

Yhteenveto toteutumasta 31.8.2022 ja arvio talousarvion kokonaistoteutumasta	2
Yhteenveto talousarvion toteutumasta 31.8.2022 käyttötalous-, investointi- ja rahoitusosa	3
KÄYTTÖTALOUSOSA	
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	4
Vaalit	4
TARKASTUSLAUTAKUNTA	4
Tarkastustoimi	4
KUNNANHALLITUS	5
Hallintokeskus	5
Yleishallinto	6
Kehittämispalvelut	10
Työllistäminen	11
PALVELUTALUTAKUNTA	18
Sosiaali- ja terveysosasto	18
Sosiaalityö	18
Vammais- ja kehitysvammapalvelut	23
Perusterveydenhuolto	25
Erikoissairaanhoito	36
Vanhuspalvelut	37
Ruokapalvelut	42
Ympäristöterveydenhuolto	44
Sivistysosasto	47
Perusopetus	47
Lukio	51
Kulttuuri- ja nuorisopalvelut	54
Varhaiskasvatus	67
Tukipalvelut	68
TEKNINEN JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	77
Tekninen osasto	77
Tekniset palvelut	77
Ympäristöpalvelut	83
KUNTAKONSERNI	89
Lapinlahden Kaskihovi Oy	89
Lapinlahden Vesi Oy	90
Viitostien Ykköstilat Oy	91
 Tuloslaskelma 31.8.2022 (kunta) ja vertailu vv. 2018 - 2022	 93

YHTEENVETO TOTEUTUMASTA 31.8.2022 JA ARVIO TALOUSARVION KOKONAISTOTEUTUMASTA

Yleistä

Tasaisen kertymän mukaan määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuma tulisi olla 66,67 % raportointiajankohtana. Käyttötalouden ulkoisten toimintatuottojen toteutumaprosentti on 62,3 % ja toimintakulujen 70,6 %. Toimintatuotot sisältävät arvioita tulojen kertymistä ja ne oikaistaan, kun maksatus saadaan. Kuntien taloustietojen raportointi automatisoitui vuoden 2021 alusta lukien ja taloustietoja lähetetään neljännesvuosittain Valtiokonttorille. Mikäli kaikki tuotot ja/tai kulut eivät ole kirjautuneet po määrääikaan mennessä, ne arvioidaan.

Menojen kehityksessä on elokuun lopun tilanteen mukaisesti kasvua palvelujen ostoissa (3,9 %), avustuksissa (0,6 %) ja muissa toimintakuluissa (17,3 %). Vähennystä on henkilöstökuluissa 1,2 % sekä aineissa, tavaroissa ja tarvikkeissa 5,3 %. Kokonaisuutena menot ovat 1,1 %:a suuremmat kuin vastaavana ajankohtana viime vuonna. Vuoden 2021 elokuun lopussa ulkoisten tulojen kertymä oli 63,0 % ja menojen 72,0 %.

Kun tarkastellaan osastojen toteutumia elokuun lopun mukaisesti, ovat toteutumat seuraavat: hallintokeskus 68,8 %, sosiaali- ja terveysosasto 72,8 %, sivistysosasto 70,1 % ja tekninen osasto 67,5 %. Tasaisen kertymän mukaisesti laskettuna suurimmat poikkeamat ovat sosiaalityössä (97,3 %), vammais- ja kehitysvammapalveluissa (83,2 %), perusterveydenhuollossa (73,3 %) ja vanhuspalveluissa (74,7 %) eli nämä tulosalueet ovat ylittäneet talousarvion. Investointiosan menojen toteutuma on 80,0 %.

Verotulojen toteutuma on 71,8 % ja valtionosuuksien 67,3 %. Verotuloissa kunnallisverojen kertymä on 71,1 %, yhteisöverojen 103,7 % ja kiinteistöverojen 52,2 %. Kunnallisverokertymässä on kasvua 2,7 % viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Yhteisöveroissa on kasvua 2,9 %. Kunnallisverojen ennakoidaan kasvavan 0,5 %. Yhteisöverot sen sijaan vähenevät 10 %. Kiinteistöverot toteutuvat lähes suunnitellusti. Valtionosuuksia arvioidaan saatavan 33,6 milj. €, mikä on 0,4 milj. € enemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Vuosikate on 1,7 milj. €.

Talousarvion toteutumaraportti 31.8.2022 tilanteen mukaisesti on koottu osastopäälliköiden antamien tietojen perusteella.

Arvio koko vuoden talousarvion toteutumasta

Toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisesti. Verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä noin 0,7 milj. € enemmän kuin, mitä talousarviossa ennakoitiin. Myös valtionosuuksia kertyy noin 0,4 milj. € ja rahoitustuottoja 0,5 milj. € enemmän kuin, mitä talousarviossa ennakoitiin.

Toimintamenot ovat tällä hetkellä 3,9 % suuremmat kuin ajankohdan tasaisen kertymän mukaan tulisi olla. Suurin menojen ylityspaine kohdistuu sosiaali- ja terveysosastoon. Palvelulautakunta teki esityksiä toimenpiteistä, joilla sosiaali- ja terveysosasto saataisiin pysymään talousarviossa, mutta näillä toimenpiteillä ei ole saatu kustannuskehitystä pysäytettyä riittävästi raportointiajankohtaan mennessä. Sosiaali- ja terveysosaston talousarvio on ylittymässä noin 1,6 milj. €:lla. Tilinpäätöksen tuloksen arvioidaan muodostuvan alijäämäiseksi noin -230 000 euroa.

YHTEENVETO TALOUSARVION TOTEUTUMASTA 31.8.2022

KÄYTTÖTALOUSOSA/INVESTOINTIOSA/RAHOITUSOSA

(tasainen kertymä 66,67 %)

Talousarvion toteutuma osastoittain

Osasto	Tulot		Tot. %
	Ta 2022	Toteutuma 31.8.	
Hallintokeskus	470 560	161 927	65,6
Sosiaali- ja terveysosasto	4 129 300	2 702 841	65,5
Sivistysosasto	1 411 880	703 032	49,8
Tekninen osasto	1 532 415	986 279	64,4
Toimintatulot yhteensä	7 544 155	4 700 786	62,3

Valmistus omaan käyttöön 17 140

Menot			
Hallintokeskus	-4 448 547	-3 045 341	68,5
Sosiaali- ja terveysosasto	-44 234 452	-31 900 343	72,1
Sivistysosasto	-15 059 390	-10 269 980	68,2
Tekninen osasto	-6 176 232	-4 136 842	67,0
Toimintamenot yhteensä	-69 918 621	-49 352 830	70,6

Nettomenot			
Hallintokeskus	-3 977 987	-2 736 708	68,8
Sosiaali- ja terveysosasto	-40 105 152	-29 197 502	72,8
Sivistysosasto	-13 647 510	-9 566 948	70,1
Tekninen osasto	-4 643 817	-3 133 423	67,5
Toimintakate yhteensä	-62 374 466	-44 634 904	71,6

Investointien toteutuma

Toteutuma	Ta 2022	Toteutuma 31.8.	Tot. %
Menot	-4 355 000	-3 400 828	78,1
Tulot	108 550	2 613	2,4
Netto	-4 246 500	-3 398 215	80,0

Rahoitusosan toteutuma

Toteutuma	Tuotot		
	TA 2022	Toteutuma 31.8.	Tot. %
Verotulot	31 910 000	22 905 748	71,8
Valtionosuudet	33 120 000	22 303 855	67,3
Korkotuotot	445 000	2 754	0,7
Muut rahoitustuotot	680 000	1 220 428	179,5
YHTEENSÄ	66 155 000	46 432 785	70,2

Toteutuma	Kulut		
	TA 2022	Toteutuma 31.8.	Tot. %
Korkokulut	-290 000	-116 228	40,1
Muut rahoituskulut	-10 000	242	2,4
YHTEENSÄ	-300 000	59 459	38,8

KÄYTTÖTALOUSOSA

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vaalit

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 30.4.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUMA
Aluevaalinen järjestäminen	Järjestetään aluevaalit 23.1.2022.	Toteuma 30.4. ja 31.8. Järjestettiin aluevaalien ennakkoäänestys 12. - 18.1.2022 sekä varsinainen vaalipäivä 23.1.2022 terveysturvallisesti. Vaalit toteutettiin tehokkaasti myös taloudellisesti.

Lapinlahden kunnan äänestysaktiivisuusaluevaaleissa (sis. kaikki äänioikeutetut)

Vuosi	Äänioikeutetut	Äänestysprosentti
2022	7 575	43,3 %

TARKASTUSLAUTAKUNTA

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 30.4.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUMA
Tarkastustoiminnan toteuttaminen	Uusi tarkastuslautakunta aloittaa vuoden 2021 tarkastustoiminnan syksyllä 2021. Tarkastustoiminta toteutetaan toimikauden 2021–2025 alussa hyväksyttyjen painopistealueiden ja vuosittaisen työohjelman mukaisesti. Uuden tilintarkastusyhteisön tilintarkastaja aloittaa vuoden 2021 tilintarkastuksen syksyllä 2021.	30.4.2022 Tarkastuslautakunnan vuoden 2021 tarkastus on vielä kesken. Lautakunta antaa arviointikertomuksensa 24.5.2022 kokouksessaan. Valtuuston käsittelyssä arviointikertomus on kesäkuussa. Tilintarkastus on vielä kesken. Tarkastuslautakunta käsittelee tilintarkastuskertomuksen 24.5.2022 ja se on valtuuston käsittelyssä kesäkuussa. 31.8.2022 Tarkastuslautakunnan vuoden 2021 tarkastus on toteutunut määräajassa suunnitelman mukaisesti. Arviointikertomus oli

		tarkastuslautakunnassa 24.5.2022 sekä valtuustossa 13.6.2022. Vuoden 2021 tilintarkastus on toteutettu määräajassa. Tarkastuslautakunta käsitteli tilintarkastuskertomuksen 24.5.2022 ja se oli valtuuston käsittelyssä 13.6.2022. Tilintarkastaja on aloittanut vuoden 2022 tilintarkastuksen elokuussa.
Tarkastuslautakunta arvioi talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella.	Lautakunta arvioi talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.	30.4.2022 Kunnan tilinpäätös on vuonna 2021 alijäämäinen 1,3 M€, mutta kattamatonta alijäämää ei ole. Konsernin taseessa ylijäämää 1,144 milj. euroa. 31.8.2022 Ei toimenpiteitä.
Valvotaan kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista.	Lautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset vuosittain valtuustolle tiedoksi.	30.4. ja 31.8.2022 Ei toimenpiteitä

KUNNANHALLITUS

Hallintokeskus

Kunnanhallitus vastaa yleishallinnon, kehittämisspalvelujen, työllistämisen ja projektien tulosalueista.

KUNNANHALLITUKSEN ALAISEN TOIMINNAN TALOUSARVION TOTEUMA 30.4. JA TILINPÄÄTÖSENNUSTE (1000 €)

	Ta 2022	Toteuma € 30.4.2022	Toteuma % 30.4.2022	Toteuma € 31.8.2022		TPE 31.12.2022	Poikkeama €
Toimintatulot	471	104	22,0	309	65,6	446	-25
Toimintamenot	-4 449	- 1 682	37,8	-3 045	68,5	-4 701	-252
Toimintakate	-3 978	- 1 578	39,7	-2 736	68,8	-4 225	-277
Suunnitelmapoistot	-103	-24	23,0	-48	46,3	-103	0
Sisäiset tulot	175	-	-	-	-	175	0
Sisäiset menot	-481	-112	23,2	-167	54,5	-481	0
Tilikauden tulos (sis.sisäiset erät)	-4 387	-1 713	39,1	-2 951	67,3	-4 634	-247

Vyörytyserätulot	1 685	-	-	-	-	1 685	0
Vyörytyserämenot	-34	-	-	-	-	-34	0

Yleishallinto

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN
Talouden tasapainottaminen ja ylijäämän kerryttäminen	Kunnanhallitus seuraa talouden toteumaa joka toisessa kokouksessaan sekä antaa tarvittaessa ohjausta lautakunnille talouden hallintaan. Valtuusto pidetään ajan tasalla taloustilanteesta. Valtuusto linjaa edelleen talouden suuntaviivoja sekä tekee kuntastrategian vuonna 2022	30.4. Toteutuu säännönmukaisesti, kunnanjohtaja antaa katsauksen vähintään joka toisessa kokouksessa. Lisäksi on erityisesti tarkasteltu sosiaali- ja terveystalouden talousarvion toteumaa ja aloitettu toimenpiteitä, jotta talousarviossa pysytään. Valtuusto on valmistellut talven aikana uutta kuntastrategiaa ja se vahvistetaan 13.6. valtuuston kokouksessa. 31.8. Kunnanjohtaja antaa katsauksen vähintään joka toisessa kokouksessa ja kuntamaiseman kautta hallituksen jäsenillä on mahdollisuus itsenäisesti tutustua taloustilanteeseen. Lisäksi on erityisesti tarkasteltu sosiaali- ja terveystalouden talousarvion toteumaa ja aloitettu toimenpiteitä, jotta talousarviossa pysytään. Valtuusto hyväksyi uuden strategian 13.6. ja strategian jalkauttaminen on aloitettu.
Kuntastrategian toteuttaminen	Strategian toteuttaminen lautakuntatasolla ja toteutumisen seuranta osana TA-prosessia ja uuden kunnan rakentamista.	30.4. Strategian valmistelussa käytettiin ulkopuolista konsulttia Paulos Oy:tä Kuntalaiskysely oli auki 13.12.21 - 23.1.22. Kuntalais- ja yhdistysten työpaja 8.2.22 yritysten työpaja 21.2.22, valtuuston strategiaseminaari 1, 22.2.22, valtuuston strategiaseminaari 2, 1.3.22, kuntastrategian ensimmäinen luonnos valmistui 14.3.22. Useita palaverieita Pauloksen kanssa visualisointi aloitettu.

		31.8. Valtuusto hyväksyi strategian 13.6. visualisointi hyväksyttiin samalla, strategian jalkauttamiseen on pidetty valtuutetuille seminaari 15.8. Viestintästrategian työpaja pidetty 30.8. lisäksi pidetty useita palavereita Pauloksen kanssa
Sote-uudistuksen valmistelu ja kunnan roolin muuttuminen	Kunnan viranhaltijat/luottamushenkilöt seuraavat Sote-uudistuksen tilannetta, vaikuttavat uudistuksen suuntaan ja osallistuvat sen valmisteluun työryhmissä sekä osallistuvat info-tilaisuuksiin. Tarvittaessa kunnanhallitus ohjaa ja antaa lausuntoja sote-uudistuksen valmisteluun. Henkilöstöä tiedotetaan tulevista muutoksista.	30.4. Johtoryhmä käsittelee kokouksissaan valmistelua ja tekee linjauksia sekä tuo tarvittavat asiat päätöksentekoon. YT-menettelykäynnissä HVA sekä Servicalle ja Monetralle siirtyvien osalta. HVA:n pyytämät aineistot toimitettu ja hoidettu kunnan päätöksentekoprosessin mukaisesti. Osana käynnistetty tukipalveluiden uudelleen järjestäminen: työterveyshuolto kilpailutettu, päätöksenteko 30.5. ravitsemuspalveluiden siirto Servicalle menossa. Talous- ja palkkahallinnon ulkoistaminen valmisteluvaiheessa. Työntekijöille on Teamsissa oma tiedotuskanava sekä pidetään sisäisiä palavereita asioiden eteenpäin viemiseksi. 31.8. Johtoryhmä käsittelee kokouksissaan edelleen valmistelun etenemistä, siirrytty konkreettiseen tekemiseen; tuontakonversion toteuttaminen, vuokrasopimusten tekeminen jne YT-menettelykäynnissä HVA sekä Servicalle ja Monetralle siirtyvien osalta. Tukipalveluiden uudelleen järjestäminen: työterveyshuolto kilpailutus päätetty 30.5. Palvelu ostetaan 1.1.2023 alkaen Järviseudun Työterveys Oy:lta. Siirron valmistelut aloitettu. Ravitsemuspalveluiden siirrosta valtuusto päätti 13.6., siirto tapahtuu 1.11.2022. Yhteistoimintaneuvottelut Servicalle siirrosta käynnissä.

		Talous- ja palkkahallinnon ulkoistamisesta päätös tehdään 2.9.2022. Työntekijöille on Teamsissa oma tiedotuskanava sekä pidetään sisäisiä palavereita asioiden eteenpäin viemiseksi.
Järjestö ja osallisuustyöllä luodaan rakenteet ja vastuuhenkilö	Nimetään osallisuustyöryhmä Perustetaan osallisuuskoordinaattorin toimi Organisoidaan osallisuustyö Laaditaan osallisuusohjelma	30.4. Osallisuuskoordinaattori aloitti 2.1.2022 työryhmän nimeäminen valmistelussa. Tapahtumakalenteri käyttöönottoa valmisteltu avautunut 18.5.2022 https://lapinlahti.filix.dev/ 31.8. Osallisuussuunnitelmaa on työstetty kuntajohdon kanssa. Tämän jälkeen lokakuussa on kuntalaisten kuuleminen, ja nuorten kuuleminen. Osallisuuskoordinaattorin apuna Osallisuuden osaamiskeskus. Yhteistyöllä kerätään kuntalaisilta dataa, jonka pohjalta kirjoitetaan osallisuussuunnitelma. Osallisuusohjelman laatiminen on aloitettu.
Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamiskeinot ovat systemaattisesti käytössä	Kuvataan kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kunnan verkkosivuille Järjestetään kuntalaisten kuulemistilaisuuksia Kerätään asiakaspalautteita systemaattisesti	30.4. Ei toimenpiteitä. 31.8. Sivun rakennetta suunnitellaan. Varpaisjärvalon suunnitteluilta yhdessä kuntalaisten kanssa 18.5. 1.6. Kumppanuusilta, tapaaminen liittyi osallisuusohjelmaan ja toimijoiden yhteistyön lisäämiseen hyvinvointialue kokonaisuudessa. Kesän kulttuuritapahtumissa pyydettiin kuntalaisilta palautetta kulttuuritoimeen liittyen. Nämä palautteet on sisällytetty Pohjois-Savon kulttuuristrategian koontimateriaaleihin.
Vahvat osallisuuden rakenteet ja seuranta, sitoutuminen ja raportointi	Perustetaan kulttuuritoimijoiden asiantuntijaelin Otetaan vaikuttamistavat käyttöön	30.4. Pidetty yksi tapaaminen matkailu- ja kulttuuriyrittäjille. 31.8.

	Vahvistetaan säännöllistä seuranta- ja raportointiedotusta väestön hyvinvoinnista luottamushenkilöille ikäryhmittäin ja sukupuolittain (tupakointi, ylipaino, päihde, suun terveydentila, masennus)	Marraskuun lopulla Lapinlahdella järjestetään Ylä-Savon kulttuurifoorumi, jossa otetaan esiin kulttuuritoimijoiden asiantuntijaelin. Onko sille tarvetta ja innostusta tekijöiden puolelta? Kunnan osallisuuskoordinaattori avasi Toukoka-tapahtuman, painotus puheessa oli osallisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Osallisuuskoordinaattori oli mukana Nuoret pohjoissavolaiset tulevaisuudentekijät -hankkeen kehittämistyöpajassa, jossa nostettiin esiin erityisesti nuorten osallisuutta ja mahdollisuuksia vaikuttaa. Hankkeen loppuraportti on kuntien käytettävissä osoitteessa: https://foresavo.fi/nuorisohanke-info/ Osallisuuskoordinaattori mukana Pohjois-Savon Digitalisaatiofoorumi: Kuntalaisten osallistamisen kehitysryhmässä. Suunnitteilla osallisuuskoordinaattorin koordinoimana ohjelmaa sekä Ehkäisevän päihdetyön, että Mielenterveys -viikoille.
Terveelliset elämäntavat, itsestä huolehtiminen ja toiminnallinen arki	Varhaiskasvatuksessa tehdään yhteistyötä eri tahojen kanssa lasten liikkumisen lisääntymiseksi Jokainen liikkuu liikuntasuosituksen mukaisesti; erityisesti vähän liikkuvat lapset, nuoret, aikuiset ja ikäihmiset Kohdennetaan liikuntaa tukevat toimet erityisesti vähän liikkuviin Tuetaan lasten tervettä kasvua ja ylipainoisten määrä laskee Tuetaan yksinhuoltajaperheiden lasten harrastamista	30.4. ja 31.8 Posote20, Perhekeskus ja osallisuustyö Lapset puheeksi-malli. Suomen mallin harrastehanke. Koulujen iltapäiväkerhot

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN 2022

Riski	TOTEUTUMINEN 31.8.
Suurin riski on edelleen kuntatalouden tulevaisuuden näkymät. Vuonna 2021 valtionosuudet kasvoivat, toki kasvu johtui pääosin koronasta. Vuoden 2022 valtionosuudet ovat korkeammat kuin vuoden 2021, mutta jäävät alla vuoden 2020 tasosta. Myös verotulojen ennakointi on vaikeutunut monestakin syystä. Riskeihin	Taloutta, erityisesti sosiaali- ja terveysosaston osalta, seurataan tarkasti ja kunnanhallitus on asettanut palvelutautakunnalle tavoitteita talousarviossa pysymiseksi.

varaudutaan talouden tarkalla seurannalla ja reagoimalla muutoksiin välittömästi.	Verotulojen ennakoidaan kasvavan tänä vuonna 0,7 milj. euroa. Kunnallisverojen kasvuksi ennakoidaan 0,5 % ja yhteisöverojen vähenevän 10 %.
Hyvinvointialueen toiminnan alkaminen vuonna 2023 tarkoittaa Lapinlahden kunnalle tiukkenevaa taloustilanne, joka edellyttää vuoden 2022 osalta tarkkaa seurantaa erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta, jottei menojen kasvu syö kunnan valtionosuuksia vuodesta 2023 alkaen.	Sosiaali- ja terveysmenojen arvioidaan ylittävän 1,6 milj. € eurolla vuoden 2022 talousarvion ja siksi kunnanhallitus on edellyttänyt sosiaali- ja terveysosastolta toimia talousarviossa pysymiseksi.
Työllistämisen osalta merkittävimmät riskit liittyvät edelleen pitkäaikaistyöttömyyteen sekä nuorten työttömyyteen. Passiivisen työmarkkinatuen kasvuun yli 1 000 päivää työttömänä olleiden osalta, tulee saada pidettyä vähintään saavutetulla tasolla. Riskeihin varaudutaan kuntakokeilulla panostamalla polkujen rakentamiseen oikean palvelun piiriin ohjaamiselle, nuorten työpajatoiminalla sekä tavoitteellistamalla työllistämispalveluiden henkilöstön työtehtävät.	Työllisyyspalveluille on asetettu tavoitteet, joilla passiivisen työmarkkinatuen kasvu estetään, mutta saadaan myös pitkäaikaistyöttömät oikeiden palveluiden piiriin ja takaisin työelämään. Passiivista työmarkkinatukea on kertynyt edelliseen vuoteen nähden 150 000 euroa vähemmän 31.8.2022 mennessä.

Kehittämispalvelut

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN
Elinkeinotoimi Kuntastrategian toteuttaminen elinkeinopolitiikan osalta	Aktivaattorihankkeen käynnistäminen - uudet yritykset 40 kpl - uudet ja toimintansa lopettaneiden yritysten erotus positiivinen ja +5 maakunnan keksiarvoon Rakennus- ja ympäristölupien käsittelyaikojen nopeuttaminen. Elinkeinopoliittisen katsaus neljännesvuosittain KH:lle	30.4. Tehty Aktivoi- hankehakemus, joka on saanut myönteisen rahoituspäätöksen, hanke käynnistyy 6/2022 projektipäällikön paikka avoinna, 12 hakijaa 5 haastatellaan 5/2022, valinta tehty 16.5. 31.8. Hanke käynnistetty 6/2022. Projektipäällikkö aloitti 20.6. Anu-Riikka Kolari. Toiminta lähtenyt hyvin käyntiin 31.8. 26 +17 31.8. Elinkeinopoliittinen katsaus annettu KH:lle 20.6.2022.

	Viitostien Ykköstilat Oy:n vuokrausasteen edelleen parantaminen.	Viitostien Ykköstilat Oy:n vuokrausaste on tällä hetkellä noin 83 %.
Asuntotoimi Tarjota asiakkaan tarvetta vastaava asunto Lapinlahdella asuville tai Lapinlahdelle töihin tuleville. Talouden ja rakennuskannan peruskorjausohjelman yhteensovittaminen.	Ylläpidetään riittävää vuokra-asuntokantaa ja tarpeen vaatiessa rakennetaan uutta. Poistetaan käytöstä huonokuntoiset asunnot. Tehdään pitkän aikavälin suunnitelma korjaustarpeista ja investoinneista sekä arvio Kasihovi Oy:n taloudellisista riskeistä (ml. kiinteistöjen mahdollinen poistuma). Suunnitelma ja arvio riskeistä esitellään konsernijohtolle vuoden -22 aikana.	30.4. Asuntojen vuokrausaste on 30.4.2022 tilanteessa 97,6 % (vuokratulot). 31.8. Asuntojen vuokrausaste on 31.8.2022 tilanteessa 98,0 % (vuokratulot).
Joukkoliikenne Kuntalaisia palveleva kunnan sisäinen joukkoliikenne	Kunnan sisäinen joukkoliikenne järjestetään koulukuljetusten yhteydessä. Kaikilta kyliltä on vähintään yksi yhteys joko Varpaisjärven tai Lapinlahden taajamaan.	30.4. ja 31.8 Suunnitelma toteutuu.

Työllistäminen

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN
Työllistämisen avulla pienennetään kunnan maksamaa ns. passiivista työmarkkinatukea.	Työllistämistoimia kohdistetaan pitkään työttömänä olleisiin (yli 200 pv työttömyysajan työmarkkinatukea saaneet). pitkäaikaistyöttömyys alenee 20 % tänä vuonna - aktivointiasteen kohottaminen erityisesti pitkäaikaistyöttömien osalta ja pitäminen se 11/2021 tasolla (32-33 %) -pitkäaikaistyöttömien suhteellisen määrän alentaminen kaikista työttömistä	30.4. Työllistettyjä 25 henkilöä, joista velvoitetyöllistettäviä 7 henkilöä. 31.8. Työllistettyjä 29, joista velvoitetyöllistettäviä 10 henkilöä. 30.4. Aktivointiaste 03/2022 kaikki 31,8 % Pitkäaikaistyöttömät 10,8 % ulkomaalaiset 62,5 pitkäaikaistyöttömiä 33,8 % työttömistä 31.8.

	Kelan valmennukset ja kuntoutukset aktiiviseen käyttöön Nuorten työpajatoiminnan vakiinnuttaminen Nuoret Pystyy –hankkeen kautta parannetaan vaikeasti työllistyvien nuorten tilannetta.	Aktivointiaste 07/2022 kaikki 27,5 % pitkäaikaistyöttömät 10,8 % ulkomaalaiset 37 % pitkäaikaistyöttömiä 33,8 % työttömistä. Työllistämisen kuntalisää hakenut ja myönnetty 4 eri työnantajalle, 6 työntekijälle. Määräraha -12 500 €, nyt sidottu -18 000 € (sidottu osin vuoden 2023 rahoja). 30.4. ja 31.8. Rahoitus kaudelle 1.9.2022 -31.8.2023 saatu. 30.4. ja 31.8. Hanke päättynyt 30.4. Hankkeen asiakkuudessa oli 6 aktiivista asiakasta Lapinlahdelta.
Työttömäksi jääneiden tukeminen	- virta yli 3kk:n työttömyyteen alle 30 % - virta alle 25-vuotiaiden osalta yli 3 kk:n työttömyyteen alle 20 prosenttia - työttömyysjaksojen lyhentäminen 2021/62 viikosta 2022/54 viikkoon - uusien asiakkaiden määrä TYP:n palveluissa - avoimille työmarkkinoille työllistyneet asiakkaat	3/2022 Virta yli 3 kk työttömyyteen kaikki 35,8 %, 7/2022 32,93 % 3/2022 yli 6 kk kaikki 20,59 %, 7/2022 16,87% 3/2022 yli 12 kk kaikki 18,00 %, 7/2022 7,69% Alle 25-vuotiaat 3/2022 yli 3 kk työttömyyteen 55,56 %, 7/2022 53,33 % 3/2022 yli 6 kk kaikki 20,00 %, 7/2022 6,25% 3/2022 yli 12 kk kaikki 7,69 %, 7/2022 0,00% 3/2022 69 viikkoa, 7/2022 66 viikkoa 1.1.-31.8.2022 Uudet TYP-asiakkaat 10 henkilöä 2.9.2022 asiakkaita yhteensä 47, joista alle 30 vuotiaita 17 1.1.-31.8.2022 TYP päättynyt 19 asiakkaalta (tavoitesyyt 12, neutraalit syyt 4, negatiiviset 2)
Osaavan työvoiman varmistaminen yrityksille ja kunnalle	Oppisopimukset Työvoimapolitiittiset koulutukset	30.4. Kunnassa on oppisopimuskoulutuksessa 21 henkilö.

	Harjoittelupaikkojen osoittaminen (asenneilmapiirin parantaminen) Avointen työpaikkojen nopeampi täyttäminen -yrityspaikat täyttyvät alle 40 vrk:ssa	Kunta haki yhdessä Rautavaaran kanssa hoiva- ja hoitoalan rekrykoulutukseen henkilöitä, mutta koulutukseen ei saatu riittävää määrää soveltuvia hakijoita. 31.8. Uusia oppisopimuskoulutettavia 3 kpl.
Tarjota nuorille mahdollisuus kesätyöhön	Nuorille tarjotaan kesätyöpaikka määrärahojen puitteissa. - kesätyöllistettyjen nuorten määrä - ensikertalaisten määrä Nuorille tarjotaan kunnan kesätyöpaikka määrärahojen puitteissa. Muille työnantajille on käytössä nuoren kesätyötuki.	30.4. Nuorille tarjotaan kesätyöpaikka määrärahojen puitteissa. Nuoria haki kunnan kesätöihin yhteensä 79. 31.8. Paikan otti vastaa 62 nuorta, joista - alle 17-vuotiaita 37 ja - yli 17-vuotiaita 25 30.4. Muille työnantajille myönnetään nuoren kesätyötukea. Hakemuksia saapui määräaikaan mennessä 18 eri työnantajalta 33 nuoren palkkaamiseksi. 31.8. Tukea myönnettiin eri 17 työnantajalle 25 nuoren palkkaamiseen (määräraha ylitys, yhteensä kustannus 12500 €). Maksatushakemuksia otetaan vastaan 30.9.2022 saakka, kaikki työnantajat ei ole maksatushakemusta vielä tehnyt. Kesätyöllistäminen hoidetaan yhteistyössä Lapinlahden 4H-yhdistyksen kanssa.

KUNTASTRATEGIAN TOIMEENPANO 2022 (kunnanhallitus, kehittämistoiminta, työllisyyspalvelut ja projektit)

1. Kärkitavoite Lapinlahti on hyvä paikka asua ja yrittää

Painopiste	Toimenpiteet	Toimenpiteet 2022	Toteutuminen 31.8.
Yritysten toiminta edellytysten varmistaminen	Lapinlahti on maakunnallisesti aktiivinen yhteistyö- ja verkostokumppani myös yrittäjyyteen liittyvissä asioissa. Kunta on mukana ylikunnallisissa yrittäjyyttä edistävissä hankkeissa ja muissa yhteistyömuodoissa. Kunnanjohtaja esittää kunnanhallituksessa säännöllisin väliajoin katsauksen elinkeinotoimesta.	Lapinlahti on mukana lisämi ja tienoot matkailumarkkinointiyhteistyössä. Lapinlahden kunta markkinoi vuonna 2022 itseään mm Rakenna- ja Asu messuilla.	yhteistyötä tehdään aktiivisesti hankkeen kanssa Kunta osallistui messuille 9. - 10.4.2022 Messujen niin osallistujakuin kävijämäärä oli aikaisempiin vuosiin verrattuna alhainen
	Kunta tarjoaa oman toimintansa ja yhteistyökumppaniensa kautta laadukkaat ja helposti lähestyttävät, matalan kynnyksen, elinkeino- ja maatalouspalvelut.	Elinkeinopalveluihin liittyviä kumppanuuksia tarkastellaan panos/tuotos-periaatteella	Aktiivinen osa elinkeinoelämän kanssa tehtävässä yhteistyössä.
	Kilpailutettavat hankinnat toteutetaan mahdollisuuksien mukaan niin, että paikallisilla yrityksillä on mahdollisuus tarjota palvelujaan.	Kunnalle laaditaan vuonna 2022 hankintastrategia ja pienhankintaohjeet Kehitetään hankintatoimea.	Toteutetaan yhdessä kunnan vuoden 2022 strategian päivityksen kanssa.
	Kunta pitää säännöllisesti yhteyttä yrittäjiin.	Kunnan ja yrittäjäjärjestöjen kesken järjestetään kaksi yhteistä tilaisuutta, joissa käydään läpi yhteisiä asioita. Kunnanhallitus tekee vierailuja alueen yrityksiin. Yhteistapaaminen MTK Lapinlahden kanssa.	Yrittäjätapauksia on järjestetty kaksi strategiaprosessin aikana. Aktivoi - hankkeessa aloitettu yritystapaamiset

Kärkitavoite 2 Taloutemme on terve ja vakaalla pohjalla

Painopiste	Toimenpiteet	Toimenpiteet 2022	Toteutuminen 31.8.
Kustannus- tehokkaat palvelut	Kuntatalous vakautetaan kuluvalta valtuustokauden aikana. Varmistetaan henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi. Palvelujen tuottamisessa avainasemassa on henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi. Tämä varmistetaan pitkäjänteisellä henkilöstöpolitiikalla, johon kuuluu mm. avoin vuorovaikutus, henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä hyvä esimiestyö. Kunnan henkilöstöpolitiikkaa määrittävät hyväksytyt suunnitelmat (esim. talousarvio, tasa- arvosuunnitelma) ja toimenpidemallit (esim. aktiivisen välittämisen – malli). Kunnanhallitukselle esitetään vuosittain henkilöstötilinpäätös	Järjestetään toiminnot niin, että pysytään valtuuston hyväksymässä talousarviossa. Työhyvinvointikysely tulosten jalkauttaminen, Virkistystoiminnan ohjeistus ja sen kautta hyvinvoinnin tukeminen Intran edelleen kehittäminen sisäiseen viestintään Jatketaan esimiestapaamisia, kunnanjohtajan ja uuden henkilöstön välisiä tapaamisia Aktiivisen välittämisen tehostaminen Wälitä-työkalun käytön kautta Perehdyttämistyökalun Intron käyttöönotto	Toimintaa aloitettu mm kilpailuttamalla työterveyshuoltopalvelut. Ravitsemuspalveluiden ulkoistaminen Servicalle 1.1.2022 Talous- ja palkkahallinnon ulkoistaminen Kuntalaskennalle-projekti alkamassa. Vuoden 2021 kyselystä tehty analyysi ja toimenpidesuunnitelma vuodelle 2022, jonka valtuusto hyväksyi 13.6.2022. Kehitetty ja käyttöä tehostettu edelleen Tapaamisia ei ole järjestetty Käytöstä muistutetaan aktiivisesti. Intro käyttöä tehostetaan edelleen.
	Tehdään vuosittain henkilöstön työtyytyväisyyskysely.	Tehdään vuosittain	kysely tehty vuoden 2021 osalta ja sen pohjalta valmisteltu vuoden 2022 toimintasuunnitelma

Ajanmukaiset toimintatavat muuttuvassa toimintaympäristössä	Digitalisaation hyödyntäminen, yhteistyö palvelutuotannossa. Kunnan tietohallinto tukee yksiköitä digitalisaation hyödyntämisessä.	Digitalisuuden lisääminen poistamaan rutiinitekemistä	sähköistämistä kehitetään edelleen ja laaditaan tänä vuonna digistrategia.
	Huomioidaan palvelutuotannossa aktiivisesti ostopalveluiden mahdollisuus. Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus päättää hallintokuntien esityksestä palveluiden ensikertaisesta yksityistämisestä, mikäli sillä on henkilöstövaikutuksia.		Palveluiden ulkoistamiset: Työterveyshuolto Ravitsemuspalvelut sekä palkka- ja taloushallinto
	Palvelutuotannossa huomioidaan tuleva maakuntauudistus. Tämä tarkoittaa sitä, että palveluverkkoa rakennetaan jo nyt siihen suuntaan, mihin maakunta sitä tulee muuttamaan.		Toimintaa aloitettu mm kilpailuttamalla työterveyshuoltopalvelut. Ravitsemuspalveluiden ulkoistaminen Servicalle 1.1.2022 Talous- ja palkkahallinnon ulkoistaminen Kuntalaskennalle-projekti alkamassa.
	Hallintokuntien välisen yhteistyön tiivistäminen kunnan sisällä.	hallintokuntien välisten kehittämistyöryhmien toiminnan jatkaminen ja näkyväksi tekeminen mm intrassa	Toteutuu erilaisten työryhmien kautta.
Investointien suunnitelmallisuus	Investointien aikatauluttamisessa on lähtökohtana rakennusten ja kunnallistekniikan kunnossapidon pitkän tähtäimen suunnitelmat.		
	Rakennusten osalta investoinnit kohdistetaan ensisijaisesti salkun A kohteisiin.		

	Kiinteistöomaisuuden taloudellinen ylläpito - Kiinteistöomaisuuden ennakoiva ylläpito perustuu kunnan palveluverkon tarpeisiin. Kiinteistöistä luovutaan kunnanhallituksen hyväksymän salkutuksen mukaisesti. - Kunnanhallitus tarkastelee salkutusta vuosittain - Laajennetaan salkutus	C-salkun kiinteistöistä luovutaan kunnanhallituksen hyväksymän päätöksen mukaisesti	salkutus käyty läpi KH:ssa 20.6., jossa vahvistettu C-salkun aikataulu
	Maan hankintaa ja kaavoitusta käytetään ennakoivana keinona hallita ja suunnitella yhdyskuntarakennetta.	Maata hankitaan ja kaavoitusta toteutetaan tarpeiden mukaan.	
	Kunnan omistamien tilojen käyttöasteen parantaminen. Tekninen toimi, Kaskihovi ja Ykköstilat esittävät kunnanhallitukselle vuosittain tiedot tyhjillään olevista tiloista 31.1. tilanteen mukaan.	Laaditaan yhteismitallinen listaus kaikista kuntakonsernin tiloista.	

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN
Sosiaalityön uudelleen organisointi	Järjestellään sosiaalityöntekijöiden, sosiaalipalveluohjaajien ja perhetyöntekijöiden työ uudelleen huomioiden Lastensuojelunlain mukanaan tuomat asiakastyön vaateet ja yhdyspinta palveluohjaukseen.	30.8.2022 Uusi sosiaalityöntekijän virka saatu täytetyksi huhtikuussa. Lastensuojelun asiakkuuksia on järjestelty uudelleen; työ jatkuu. Uusi lastensuojelun johtavan sosiaalityöntekijän virka on täytetty 1.8.2022. (Täyttämättä olevan sosiaalijohtajan virka muutettu lastensuojelun johtavan sosiaalityöntekijän viraksi.) Kehitetty monitoimijaisen palveluntarpeen toimintakortit

	Otetaan käyttöön perhetyössä kolmiportaisen tuen malli. Lapset-puheeksi menetelmäkoulutus ja menetelmän käyttöönotto	yhteistyössä LUMO-hankkeen kanssa palveluntarpeen arviointityötä selkiyttämään. Perhetyössä on ollut toiminnassa kolmiportainen tuen malli pitkään, mutta tehostettua perhetyötä ei ole käytännössä tehty. Alkuvuonna ei vielä ole tehostettua perhetyötä ollut. Koulutus on käyty (3). Pikkuhiljaa otetaan käyttöön arkityössä.
Lasten, nuorten ja perheiden hyvä ja turvallinen arki ja perheiden osallisuuden lisääntyminen	Monialaisen ja monitoimijaisen yhteistyön juurruttaminen kuntaan, ennalta vahvistavan toimintamallin käytänteiden vahvistaminen kaikissa lapsiperhetoiminnoissa. Perhekeskustoiminnan käynnistäminen ja juurruttaminen.	30.8.2022 Yhteistyösopimus perhekeskustoimintaan kunnan, järjestöjen ja seurakuntien välille hyväksytty 4/2022 lautakunnassa. Sopimuksella tiivistetään yhteistyötä lapsiperhetoiminnoissa. Perhekeskustoimintasuunnitelman mukaisesti toimintaa juurrutettu.

	Yhteisöllisen kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen yhteistyössä järjestöjen kanssa. Osallistuminen perhekeskustoiminnan ja sosiaalihuollon perus- ja erityispalveluiden Hyvinvointialueen valmistelun työryhmiin. Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden mahdollistaminen varhainen tuki. Systeemisen lastensuojelun mallinkäyttöönotto ja juurruttaminen lastensuojeluun ja toimintatavan laajentaminen toimijaverkostoon VarPu- aika, monitoimijainen yhteistyömalli) työryhmän toimintaan osallistuminen. Monitoimijaisen yhteistyömallin hankepilottiin osallistuminen Tulsote2 hanke. Yhteistyön jatkaminen ja tiivistäminen Ylä-Savon alueen Ankkuriryhmän kanssa.	Kohtaamispaikkaverkosto kokoontunut säännöllisesti. Työntekijät ovat mukana monissa erilaisissa työryhmissä, joissa hyvinvointialuetta valmistellaan (perheoikeudellinen, sosiaalihuoltolain mukaisten asiakkuuksien, aikuissosiaalityön työryhmä) Tulsote 2 –hankkeena lapsiperheiden neuvonnan ja ohjauksen pilotti käynnissä. Systeemisen lastensuojelun mukainen työskentely on resurssisysteistä ollut vähäistä. Sosiaalitoimesta osallistuttu Varpu-työryhmään. Varpu-nimi korvautuu Yhdessä-ajaksi, kun käsitteitä yhtenäistetään maakunnan alueella. Lasten, nuorten ja perheiden ohjaus- ja neuvontamallin sekä monitoimijaisen yhteistyömallin pilotti (Tulsote 2) alkanut 3/22. Ankkuriryhmän sosiaaliohjaajan kanssa pidetty yhteinen tapaaminen.
Kuntalaisen ja asiakkaan hyvä toimintakyky.		30.8.2022 4.4.2022 aloitettu Tulsote 2 -monitoimijaisen tiimityömallin pilotti,

	Aikuissosiaalityön vaikuttavuuden arvioinnin toimintamallien kehittäminen ja pilotointi. Osallistuminen työikäisten palvelukeskuksen valmisteluun. Moniammatillisen parityöskentelyn mallin hankepilottiin osallistuminen yhdessä Siilinjärven kunnan kanssa haasteellisessa asemassa olevien nuorten aikuisten ja + 50-vuotiaiden kanssa/ työparityö SOSohj/TH/PSYKSH.	mikä osaltaan liittyy myös aikuissosiaalityöhön. Työntekijä on aktiivisesti osallistunut valmisteluryhmään. Hanke on käynnistynyt vastikään. PoSote20-hankkeen työparityön pilotissa toimivat sosiaaliohjaaja, psykiatrinen sairaanhoitaja ja terveydenhoitaja työpareina työikäisten työttömien parissa. Työ muotoutunut koskemaan kaikkia työikäisiä.
Päihdeettömyys Päihdehaittojen ehkäisy (EPT-laki 523/2015)	Ehkäisevää päihdetyötä toteutetaan monialaisesti osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. - Otetaan käyttöön Lapset puheeksi -toimintamalli - Otetaan käyttöön Pakka -toimintamalli Toimitaan systemaattisen toimintamallin periaatteiden mukaisesti lasten, nuorten ja perheiden parissa tehtävässä työssä.	30.8.2022 Ehkäisevää päihdetyötä tehdään osana omaa työtä. Lapset puheeksi -toimintamallin koulutus käyty. Pakka-mallia ei ole otettu käyttöön. Kaikki työntekijät toteuttavat mahdollisuuksien mukaan systemaattista työtöitä omassa työssään.

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Riski	Toteutuminen
Lastensuojelun ennakoimattomat sijoituskustannukset	31.8.2021 Riski toteutunut, uusia sijoituksia jouduttu tekemään runsaasti niin perhe- ja laitoshoidossa.

TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Aikuissosiaalityö

	TP 2020	TP 2021	Tot 30.4.2022	Tot 31.8.2022
Toimeentulotukiasiakkaat	233	223	117	182
Välitystiliasiakkaat	42	44	38	40
TYP -asiakkuudet, aktiiviset	65	57	50	46

Lastensuojelu

	TP 2020	TP 2021	Tot 30.4.2022	Tot 31.8.2022
Lastensuojeluilmoitukset (sis. tiedonsaannit ja pyynnöt lastensuojelutarpeen arvioimiseksi)	292	331	136	192
Avohuollon asiakkaat (ei sijoitusta)	64	104	102	46
Sijoituksessa olevat	27	37	44	39
Jälkihuollossa olevat	16	19	22	23

Perhetyö ja lapsiperheiden kotipalvelu

	TP 2020	TP 2021	Tot 30.4.2022	Tot 31.8.2022
Asiakasperheiden määrä	51	54	35	49
kotipalvelu	18	16	12	16
perhetyö	33	38	23	29
Käyntien määrä	653	687	244	
kotipalvelu	149	142	77	
perhetyö	504	545	167	

Vammais- ja kehitysvammapalvelut

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN
Hyvä ja turvallinen arki.	Asukkaiden sijoittelu niin, että haastavaa käytöstä tulee mahdollisimman vähän. Koulutettu ja riittävä henkilökunta. Omien asumisyksiköiden käyttö ensisijaista. Ostopalvelupaikkojen sopivuus asukkaiden tarpeisiin (esim. autismi) otetaan huomioon alusta asti. Vaalijalan kustannusten hillitseminen. Jaksoja myönnetään vain tarvittaessa. Osallistutaan vammaispalvelukeskuksen työryhmä työskentelyyn Hyvinvointialueen valmistelussa.	31.8.2022 Asiakkaiden toimintakyvyn seuranta on jatkuvaa ja sen myötä joustavat siirrot talosta toiseen. Haastavaa käytöstä on, mutta uusia Vaalijalan jaksoja ei ole myönnetty kunnan kautta. THL:n määräämää tahdonvastaista Vaalijalan sijoitusta ei ole purettu. Tällä hetkellä kaikki omat asumisyksiköt ovat täynnä. Ostopalvelupaikoissa on tullut lisäystä yhden uuden asiakkaan ja hänen vanhempansa kuntaan muuton myötä huhtikuussa. Runninkartano Oy:n konkurssin vuoksi jouduttiin kesäkuussa etsimään yhdelle kehitysvammaiselle henkilölle Turusta tehostetun palveluasumisen paikka. Kesäkuussa siirtyi lastensuojelun perhehoitoon sijoittama nuori kehitysvammahuollon asumisyksikköön huostaanoton päätyttyä. Vammaispalvelukeskuksen valmisteluun on osallistuttu joko työryhmän jäsenenä tai annettu muutoin tietoja esim. asiakasmääristä tai yksikköjen toiminnasta. Jussinpihan toimintakeskuksen avaaminen mahdollistui tammikuussa 2022 koronarajoitteiden helpottuessa ja rokotuskattavuuden myötä.

		Jussinpihan toimintakeskus oli kiinni heinä-elokuussa ja avattiin 5.9. Jussinpihan henkilökunta paikkasi ohjaajavajetta asumisyksiköissä.
Omien voimavarojen vahvistuminen. Itsenäinen selviytyminen.	Mahdollistetaan kotona asuminen (esim. asunnon muutostyöt ja henkilökohtainen apu). Erityisesti nuorten kehitysvammaisten kohdalla itsenäisen asumisen mahdollistaminen. Tarpeenmukainen yhteistyö muiden kunnan yksiköiden kanssa.	31.8.2022 Kuljetuspalvelu, asunnon muutostyöt (luiskat, keittiön kaappien madaltamiset, sähköiset oven avaajajärjestelmät ym.) ja henkilökohtainen apu ovat edelleen kysytyimmät palvelut vammaispalveluissa. Henkilökohtaisessa avussa on paljon vaihtelua vamman/sairauden ja asiakkaan olosuhteiden vuoksi. Osalla avustettavista apu suuntautuu kodin ulkopuoliseen toimintaan, harrastuksiin ja asiointiin ja tuntimäärä on pienempi. Osalla apua tarvitaan myös päivittäisissä toimissa ja tarve saattaa olla useammalle avustajalle (esim. ALS). Kustannukset ovat näin ollen korkeammat. Kuljetuspalvelun osalta selvitetty elokuussa vammaispalvelun suhdetta Kelan maksamaan koulumatkatukeen. Muutama kehitysvammainen nuori on lähtenyt opiskelemaan kauemmaksi sisäoppilaitokseen. Kela ei korvaa matkakuluja, vaan ne tulevat vammaispalvelun kustannuksiksi. Asiakkaiden sijoittaminen kauemmaksi tuo myös kustannuksia kotilomien ja valvontakäyntien vuoksi. Evalasta on muotoutunut nuorempien kehitysvammaisten asumisyksikkö ja toiminta on aktiivisempaa. IMO-suunnitelmat; asiakkaan itsemääräämisoikeudet konkreettisella tasolla.

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Riski	Toteutuminen
Ennakoimattomat sijoitukset ja sijoitusten keston muutokset erityisyksiköissä	31.8.2022 Vaalijalan arviointipalaveri elokuussa 2022: THL:n pakkopäätöksellä tapahtunut sijoitus jatkuu edelleen. Uusi sijoitus ostopalvelupaikkaan kuntaan muuton myötä 1.4.2022 alkaen.
Henkilökunnan vaihtuvuus ja sairauslomat.	Kehitysvammahuollon henkilökunta kunnan omissa yksiköissä on ollut melko lailla pysyvää. Tänä kesänä on ollut vaihtuvuutta, hakeutumista muualle töihin. Myös pitkä kolmen kuukauden sairausloma loi sijaistarvetta. Runninkartano Oy:n konkurssin myötä tuli esille hoitaja/ohjaajavaje myös ostopalveluyksiköissä. Paikkoja oli, mutta uusia asukkaita ei voitu ottaa ennen kuin syksyllä. Henkilökohtaisten avustajien saatavuus on huonoa ja vaihtuvuutta.

TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

	TP 2020	TP 2021	Tot 30.4.2022	Tot 31.8.2022
Avotyössä olevat	13	13	13	12
Omaishoidon tukea saavat alle 65-vuotiaat	29	31	26	25

Perusterveydenhuolto**TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022**

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN
Perustason terveydenhuollon palvelujen saatavuutta parannetaan	-Tehdään selvitystyö vastaanottopalveluiden kehittämistä työntekijäresurssien käytön optimoimiseksi.	31.8.2022 Hoidon saatavuus oli heikolla tasolla 5/22 lääkrivajeen vuoksi mutta parantui oleellisesti 6-8/22 lääkrivajeen korjaannuttua. 7-8/22 lääkärin vastaanottoaikojen

-hoitoon pääsyn nopeuttaminen ja sujuvoittaminen -hoidon jatkuvuus keskiöön Toiminnan valmistelu kohti tiukentuvaa 7 vrk hoitotakuuta 2023 alkaen.	-Perustettu poliklinikan kehitystyöryhmä, jossa 2 lääkäriä ja 4 hoitajaa, aloittaa toiminnan marraskuussa 2021 ja toiminta läpi vuoden 2022.	saatavuus oli normaalia parempi, vastaanotolle pääsi 1-7 vrk sisällä. Kehitystyöryhmä on suunnitellut muutokset pitkäaikaissairauksien kontrollien järjestämisen toteutustapoihin. Sairaanhoitajien vastuita lisätty. Lääkäri keskittyy vuosikontrollivastaanotoilla etenkin monisairaisiin ja huonossa hoitotasapainossa oleviin potilaisiin. Kutsujärjestelmästä päätetty luopua valtaosin 9/22 alkaen. Potilaita vastuutettu itse vuosikontrollien ajanvaraamiseen. Muutoksen tarkoituksena on optimoida lääkäriresurssien käyttöä ja parantaa hoidon saatavuutta. Päivystävän sairaanhoitajan vastaanottotoiminta on aloitettu. Koronanäytteiden määrä on vähentynyt ja resurssia on vapautunut tuohon. Konsulttilääkäri ollut kesän ajan päivittäin iltapäivisin helpottaen hoitajan akuuttivastaanoton pitämistä. Potilastoimisto on avattu asiakkaille, saatu palaute siitä ollut positiivista.
Akuuttivastaanoton muutos	- Kohdennetaan työntekijäresurssia akuuttivastaanotolle (sairaanhoitaja – konsulttilääkäri -yhteistyö)	Fysioterapeutin suoravastaanottoaikoja on lisätty. Toimintaa tulee edelleen kehittää yhteistyössä pkl kanssa. Viikonlopun akuutti vastaanotto on tammikuun loppupuolelta alkaen ollut klo 9.00-15.00. Haittoja muutoksesta ei ole havaittu. Arki-iltoina akuuttivastaanotolla potilaita

	- Mahdollistetaan fysioterapeutin suoravastaanoton toteutuminen konsulttilääkärin resurssia lisäämällä. Viikonlopun akuuttivastaanotot lyhennetään 6 tunnin pituisiksi aikavälille 9-15. Arki-iltojen akuuttivastaanoton lopettamisen mahdollisuutta arvioidaan huhtikuun loppuun mennessä.	4,75 pt/ilta tammi-maaliskuussa ja jatkunut sen jälkeen entisellä tasolla. Iltojen akuuttivastaanottoa ei kannata lopettaa tänä vuonna. Kustannukset voivat kasvaa kasvavien Ylä-Savon soten kulujen (päivystyskäyntimaksut) vuoksi.
Joustavat ja helposti saavutettavat terveyspalvelut (saavutettavuus, matala kynnyks).	-Etävastaanottojen hyödyntäminen lääkärin vastaanotolla -Selvitetään etävastaanottopalveluiden lisäämistä Varpaisjärvelle	31.8.2022 Etävastaanottoja toteutettu tänä vuonna 48 kpl. Pt on vastaanoton ajan kotona, pääsääntöisesti vastaanotto puhelimitse, mt puolella myös videon välityksellä. Sekä Lapinlahdella että Varpaisjärvellä asuville toteutettu. Lääkäreiden kokemusten pohjalta etävastaanotot ovat soveltuneet hyvin tarkoitukseensa. Etenkin kun lääkäri voi varata tarv. jatkovastaanoton itselleen paikan päälle. Kysyntä potilaiden puolelta ollut aluksi tunnustelemaa. Etävastaanottoja 1-4 kertaa kuussa pitäviä lääkäreitä on 4 kpl. Neuvolassa aloitettu maltilla seksuaaliterveysneuvonnan vastaanottoa, seurataan resurssin riittävyyttä.

	Kehitetään matalan kynnyksen palveluja; - seksuaaliterveysneuvojan vastaanoton kehittämisedellytyksiä selvitetään resurssien puitteissa Osallistutaan Posote20/Tulsote -hankkeeseen; tavoitteena tiimityön toimintamallin rakentaminen koko maakunnan alueelle. Lapinlahdella pilotoidaan terveydenhoitaja-sosiaalihoaja työparityöskentely (etsivän työn ote, jalkautuminen).	Poliklinikalla ei ole resursseja ollut hankkeeseen ohjata PoSote20-hankkeen työparityön pilotissa toimivat sosiaalihoaja, psykiatrinen sairaanhoitaja(ja terveydenhoitaja)työparina työikäisten työttömien parissa >>> Työttömien terveystarkastukset siirretty poliklinikalle ilman hankkeeseen osallistumista tiiviissä yhteistyössä varsinkin sosiaalityöntekijän kanssa. Tuohon ohjattu sairaanhoitajan työpanosta poliklinikalta keskimäärin 1pv viikossa, mutta tarvetta työajan lisäämiselle on koko ajan.
Hoidon porrastus toteutuu -oikea hoito potilaalle oikea-aikaisesti oikeassa paikassa PSSH:n hoitoketjutyöhön osallistuminen	Hoidon jatkuvuuden vaaliminen. -Vuodeosaston resursoinnin säilyttäminen. - Valtimotautien hoitoketjussa mukana ravitsemusterapeutti - Akuutisti sairaan vanhuksen hoitoketjuedustus	31.8.2022 Vuodeosaston paikkamäärä on ollut välillä henkilöstöpulan vuoksi laskettuna 25:een paikkaan. Ylipaikat jatkuvassa käytössä. Potilaita on jouduttu osin hoitamaan erikoissairaanhoidossa tarpeettoman pitkään ja lähettämään paikkapulan vuoksi sairaalaan sinne kuulumattomia potilaita. Osallistuminen toteutunut ja hoitoketjut valmistuneet.
Yhteydensaanti ja hoitoon pääsy perusterveydenhuoltoon	Seurataan yhteydensaantia ja hoitoon pääsyn aikoja perusterveydenhuoltoon.	31.8. 2022 T3 aika lääkärille on vaihdellut viikkoina 17-37 huomattavasti välillä 0-41 pv ja hoitajalle välillä 0-10 päivää

toteutuu terveydenhuoltolain mukaisesti.	Viikonloppujen akuuttivastaanoton lyhentäminen klo 9-15 välille huomioiden käyttöaktiivisuus ja säästötarve. Varpaisjärven terveysasema on auki vuonna 2022 maanantaista torstaihin. Tämä helpottaa hoitaja- ja lääkäriresurssien järjestelyä. Varpaisjärven terveysaseman ollessa suljettuna ajalla 30.5.– 28.8.2022 terveydenhuollon palvelut ovat saatavilla Lapinlahden terveyskeskuksessa. Em. aikana Varpaisjärven terveysaseman laboratorion näytteenotto on avoinna keskiviikkoisin klo 7.30-11.00. Varpaisjärven terveysasema on suljettuna ajalla 26.12.2022– 8.1.2023. Laboratorion näytteenotto on avoinna em. aikana kahtena päivänä (28.12.2022 ja 4.1.2023).	(Viive nykyhetkestä kolmanteen vapaaseen vastaanottoaikaan). Keväällä hoidon saatavuus oli heikoimmillaan, kesällä hyvä. Toteutettu. Käyttöaste vkl päivystyksessä on nyt 100%. Toteutettu. Varpaisjärven terveysaseman aukiolon lyhentäminen 4 pv viikossa ei ole aiheuttanut ongelmia>>hoitajaresurssi hyödynnetty Lapinlahdella. Negatiivista palautetta ei ole tullut kuntalaisilta. Toteutus ollut onnistunut. Varpaisjärven terveysaseman kesäsulku toteutui suunnitelman mukaisesti 30.5.-28.8.2022 eikä tuo sulku tuottanut ongelmia vaan asiakkaat hakeutuivat Lapinlahden tk:een palvelujen pariin. Terveysasema on suljettu myös vuodenvaihteessa eli 26.12.22-8.1.2023 välisen ajan. Laboratorio näytteenottoa ei ollut 6.7. ja 13.7.22 johtuen IsLabin henkilöstöresurssi vajeesta >>>> toteutui. Ajalla 26.12.2022-8.1.2023 ei laboratorio näytteenotto ole myöskään avoinna vaan asiakkaat voivat käydä missä tahansa IsLabin toimipisteessä laboratoriokokeissa (Lapinlahti, Nilsia, Sonkajärvi, Siilinjärvi, Iisalmi...)
		31.8.2022

Hyvä mielenterveys kaikissa ikäryhmissä.	Työskennellään monialaisissa tiimeissä eri-ikäisten kuntalaisten mielenterveyden edistämiseksi ja ongelmien ennalta ehkäisemiseksi. - Monialaiset varhaiskasvatusikäisten ja kouluikäisten tiimit, jotka kokoontuvat säännöllisesti 2-8 kertaa vuodessa. - Varpu-aika (monitoimijainen yhteistyömalli) toiminnan suunnittelu, toteutuminen ja seuranta. - HYTE -yhteistyö mielenterveys- ja päihdeasioissa Osallistutaan Hyvällä mielellä Pohjois-Savo -hankkeeseen. Hyvällä mielellä Pohjois-Savo -hankkeen ensimmäinen vaihe toteutetaan 1.5.2021-30.4.2023. Euroopan sosiaalirahaston ja P-S ELY-keskuksen rahoittama pitkän tähtäimen v.2030 kehittämisohjelmaan perustuva hanke. Pää toteuttajana toimii Kuopion kaupunki. Osatoteuttajina toimivat Itä-Suomen yliopisto, Savonia amk ja Humanistinen amk. Hankkeen toimijoina ovat myös 17 P-S kuntaa ja sairaanhoitopiiri. Osallistutaan Posote20/Tulsote -hankkeeseen; tavoitteena tiimityön toimintamallin rakentaminen koko maakunnan alueelle. Lapinlahdella pilotoidaan Psykiatrinen sairaanhoitaja -sosiaaliohjaaja työparityöskentely (etsivän työn ote, jalkautuminen).	Toteutunut. Yhdessä -aikoja on hyödynnetty. Toteutunut. (Varpu-aika nimi muutettu Yhdessä-ajaksi, kun toiminnan nimike yhtenäistetty koko Pohjois-Savon alueella.) Päihdetyöntekijä osallistunut EPT-kokouksiin. Henkilöstöä osallistunut hankkeen tilaisuuksiin, webinaareihin ja koulutuksiin. PoSote20-hankkeen työparityön pilotissa toimivat sosiaaliohjaaja, psykiatrinen sairaanhoitaja ja terveydenhoitaja työikäisten parissa.
Päihdeettömyyden edistäminen kaikissa ikäryhmissä	Edistetään ja tuetaan päihdeettömyyttä.	31.8.2022 Toteutunut

Päihdehaittojen ehkäisy (EPT-laki 523/2015)	- Tehdään päihteisiin ja tupakointiin liittyvää valistustyötä vastaanotoilla, kouluilla, laitoksissa ja kodeissa. - AUDIT-kyselyt äitiysneuvolassa ja lastenneuvolassa laajoissa terveystarkastuksissa. Opiskeluterveydenhuollossa 2. vuoden opiskelijoille. - Käytetään vastaanotoilla päihdeseuraa /mini-interventiota - Otetaan käyttöön Lapset puheeksi -toimintamalli - Otetaan käyttöön Pakka -toimintamalli - Äitiysneuvolassa käytössä häkä-mittari ja sikiönuket tupakoimattomuuden ja päihhteettömyyden tueksi - HYTE -yhteistyö mielenterveys- ja päihdeasioissa	Toteutunut Ensimmäinen LP-koulutusryhmä päättyi 31.3. Ehdotus mallin käyttöön otosta tehty. Ei käytössä Häkämittarin käyttöä jouduttu rajoittamaan koronasta johtuen. Sikiönuket käytössä.
Perheiden hyvä ja turvallinen arki / Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ennalta ehkäisy.	Toteutetaan lähisuhdeväkivalta -kysely raskauden aikana äitiysneuvolassa ja lastenneuvolassa lapsen ollessa kuuden kuukauden ikäinen. Toteutetaan Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn toimintaohjelmaa. Lähisuhde- ja perheväkivallan koordinaattori on jäsenenä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän MARAK-työryhmässä (vakavan	31.8.2022 Toteutunut. Toteutunut

	parisuhdeväkivallan uhrien auttamiseksi koottu ryhmä).	
Hyvä toiminta- ja työkyky.	Hyödynnetään uusia digitaalisia mahdollisuuksia toiminta- ja työkyvyn edistämiseksi. Työterveyshuollon tavoitteena on tukea työikäisen työ- ja toimintakykyä. Työterveyshuoltopalvelujen painotus on ennaltaehkäisevässä työterveyshuollossa. Työterveyshuollossa toimitaan yhteistyössä eri asiantuntijoiden kanssa. Osallistutaan Hyvällä mielellä Pohjois-Savo -hankkeeseen.	31.8.2022 Työterveyshuolto kunnan omana toimintana lakkautunut ja siirtynyt Terveystalon vastuulle 21.3.2022. Yrittäjien osalta toiminta jatkui 10.5.2022 saakka. Ei toteutunut
Lasten ruokailutottumukset kehittyvät terveyttä edistävään suuntaan.	Edistetään ja tuetaan terveellisiä ruokailutottumuksia ja terveelliseen ravintoon liittyviä valintoja - Käytetään SAPERE ja Maistuva koulu -toimintamalleja - Suunnitellaan ja toteutetaan terveyttä edistävää toimintaa moniammatillisesti mm. Hyvän olon Lapinlahti -ryhmä mm. (Hyvän olon Lapinlahti -ryhmä mm. terveydenhoitajat, ravitsemusterapeutti, varhaiskasvatus, ruokapalvelut, kunnan hyvinvointityö) - Perheiden elintapaohjaukseen käytetään Neuvokas perhe -menetelmää neuvolassa, kouluilla ja ravitsemusterapiassa.	31.8.2022 Neuvokas perhe-menetelmä käytössä.

	- Osallistutaan KOKOAVA eli Kokonaisvaltaista ruokakasvatusta varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen - hankkeeseen jatkona Ruokakunta-hankkeelle	Toteutunut
Lihavuuden ennalta ehkäisy.	Ennalta ehkäistään lihavuutta ohjaamalla painonhallintaa edistäviin valintoihin ja elämäntapoihin, seurataan toimintaa ja kehitystä. - Tehdään lihavuuden ehkäisyyn liittyvää ohjaustyötä eri-ikäisten kuntalaisten parissa (mm. vastaanotoilla, kouluilla, laitoksissa ja kodeissa, Facebookissa/somessa). - Elintapaohjaukseen käytetään Neuvokas perhe -menetelmää neuvolassa, kouluilla ja ravitsemusterapiassa. - Toteutetaan lasten ja nuorten ylipainon ja lihavuuden seurantaa mahdollisuuksien mukaan (Lifecare -> AvoHilmo -> THL) - Hyödynnetään esim. Nykytila.fi -sivustoa ja kouluterveyskyselyn tuloksia toimintojen suunnittelussa, toiminnassa ja seurannassa. - Järjestetään elintapaohjausta ja mahdollisuus seurantakäynteihin niille nuorille, jotka vapautetaan kutsuntojen ennakoterveystarkastuksessa palveluksesta painoindeksiin ja/tai huonon toimintakyvyn vuoksi.	31.8.2022 Työterveyshuollon verkkopuntari ryhmä jatkuu syyskuulle saakka. EI OLE TOTEUTUNUT Toteutunut.

	- Hyödynnetään hyväksi havaittuja ruokakasvatuksen toimintamalleja esim. SAPERE, Maistuva koulu yhteistyössä kunnan eri toimijoiden kanssa. - Tarjotaan perheille ohjausta ja tukea elämäntapojen muuttamiseen esim. ryhmätoimintana. - Vahvistetaan perheviestintää.	
Osallisuuden vahvistuminen.	Edistetään eri-ikäisten kuntalaisten osallisuutta monialaisella ja monitoimijaisella yhteistyöllä syrjäytymisen ja yksinäisyyden ennalta ehkäisemiseksi (työryhmät, verkosto- ja hankeyhteistyö). - Vahvuutta vanhemmuuteen - perheryhmän toteutus - 2-vuotiaiden ryhmäneuvola - Ryhmäohjauksen toteuttaminen "armeijapudokkaille" moniammatillisesti koronatilanne huomioiden (fysioterapia, ravitsemusterapia, terveydenhoitajat) - Osallistetaan lapsia, nuoria ja huoltajia ruokakasvatustyöhön.	Uusi vahvuutta vanhemmuuteen perheryhmä alkanut 2/2022 2-vuotiaiden ryhmäneuvola koronan vuoksi tauolla. Armeija pudokkaiden ryhmä ei toteutunut 2021, ei halukkaita ryhmään lähtijöitä. Vuonna 2022 sitä ei tarjottu.

KESKEISET MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA 2022**Perusterveydenhuolto**

Henkilöstöresurssien muutos (lisäys / vähennys) vuosi 2022

Perhe- ja mielenterveysneuvolassa esimiehen (20%) tehtävä siirtyy vastaavan sairaanhoitajan toteutettavaksi (määräaikainen toimi vuodelle 2022). Psykoterapeutin resurssi vähenee 80% ja sairaanhoitajan resurssi lisääntyy 80%.

Henkilöstöresurssien muutos (lisäys/vähennys) vuosi 2022

Työyksikkö	Toimi/virka	Perustelu	€/lisäys	€/vähennys	Toteutuminen
Perhe- ja mielenterveysneuvola	Esimiehen virka (psykoterapeutti 80% ja lähiesimiehen tehtävät 20%)	Virka jätetään täyttämättä vuodelle 2022.		58 000 €	toteutunut
Perhe- ja mielenterveysneuvola	Vastaavan sairaanhoitajan vakinainen toimi (sairaanhoitaja 70% ja lähiesimiehen tehtävät 30%)		45 000€		toteutunut
Hammashuolto	Hammashoitajan toimi jätetään täyttämättä			35000 €	toteutunut
Yhteensä			45 000 €	93 000 €	

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Riski	Toteutuminen
Mielenterveyspalveluiden kysynnän kasvu ja omien resurssien riittävyys. Ostopalvelujen käytön kasvava tarve. Asiakkaiden hoidon tarpeesta aiheutuvaa kulujen kasvua on vaikea arvioida.	31.8.2022 Mielenterveyspalvelujen kysyntä kasvanut. Työntekijöiden sairauspoissaolojen vuoksi resurssit olleet rajalliset. Ostopalvelua joudutaan käyttämään aiempaa enemmän (Virkku, psykologipalvelu Poiju). Ennakoimattomina kuluina vaativa Vaalijalan kuntoutusjakso ja kahden uuden mt-potilaan sijoittaminen tehostettuun palveluasumiseen.
COVID 19 epidemian jatkuminen. Tästä aiheutuu sekä tulojen menetyksiä että menojen kasvua.	31.8.2022 Pandemian vaikutukset terveydenhuollon muuhun toimintaan ovat vähentyneet 2022. Riski ei ole

	toteutunut merkittävästi.
Vuodeosaston paikkakapasiteetin riittävyys vaihtelee. Osastolla pitkäaikaista paikkaa odottavien potilaiden määrän kasvu ja paikkapula. Riskinä tarpeettomat erikoissairaanhoidon kustannukset.	31.8.2022 Paikkalukua jouduttu ajoittain pienentämään 28 paikasta 25 paikkaan henkilöstöpulan vuoksi. Tämä on aiheuttanut esh hoitopäivien tarpeetonta lisääntymistä, samoin ulkokuntien pth vuodeosastojen hoitopäivien lisääntymistä. Pitkäaikaishoitoon odottavien määrä on kuitenkin vuoden keskikolmanneksella vähentynyt ollen elokuun lopussa n. 5 henkilöä ja kompensoiden osin paikkapulaa.
Lääkärien saatavuus on riski. Saadaanko avoimiin virkoihin ja sijaisuuksiin hakijoita. Riittävä lääkäriresurssi on edellytys vastaanottotoimintojen kehittämiseksi. Lääkäreiden päivystyksistä kertyneet aktiivivapaat, jotka on pidettävä pois vuoden 2022 loppuun mennessä. Aktiivivapaat voidaan antaa vapaana tai maksaa rahana. Talousarviossa ei ole huomioitu määrärahaa tämän rahalliseen korvaukseen. Pitämättömien lomapäivien ja aktiivivapaiden pitäminen ensi vuonna tarkoittaa laskennallisesti 1,5 htv lääkäriresurssin vajetta koko vuoden ajalle.	31.8.2022 Lääkäreiden saatavuus oli heikkoa 5/22 jolloin käytettävissä oli kuuden lääkärin työpanos, mutta parani normaalitasolle 6-8/22. 7/10 virkaa ovat täytettyinä. Virkavapaalla erikoistumisopintojen vuoksi on 1 lääkäri. 3 virkaa on täytetty sijaisuuksin. 31.8. eteenpäin loppuvuodeksi on 1 lääkärin vaje. Aktiivivapaat kyetään pitämään osin pois.
Hammashuollon jonojen kasvu oikojahammaslääkärin ja hoitajaresurssin vähennyksen vuoksi. Hoitajajonojen vuoksi erikoissairaanhoidon voi muodostua lisäkustannuksia.	31.8.2022 Hammashoidonjono noin 4 kk.

Erikoissairaanhoido

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN

RISKI	TOTEUTUMINEN
Covid-pandemian jatkuminen Covid-pandemian aiheuttaman hoitovelan määrä ja sen vaikutukset talousarvioon	31.8.2022 Covid pandemia ja sairaalahoidon tarve on lähtenyt rauhoittumaan vuoden keskikolmanneksen loppupuolella. Hoitovelan määrää on vaikea arvioida.
Kys:n hoitajapula ja maakunnallinen pula vuodeosastopaikoista/pitkäaikaista paikoista/viive	31.8.2022 Hoitajapula pahentunut maakunnallisesti ja lakko vielä huonontanut tilannetta.

jatkohoitoon siirtymisessä, vaikutukset hoitoprosesseihin ja jäsenkuntalaskutukseen	
Psykiatrisen erikoissairaanhoidon tarpeen kasvu ja viive hoitoon pääsyssä	31.8.2022 Erikoissairaanhoidon tarvitsevia potilaita lisääntyvästi avohoidossa, koska erikoissairaanhoidon pääsy hyvin vaikeaa ja viive pitkä. Vaikutus ostopalveluja kasvattava.

Vanhuspalvelut

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOVUOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN
Kotona asumista tuetaan avopalveluilla, joita ovat mm. kotihoito, kotikuntoutus, ikäihmisten neuvola, omaishoidontuki, tukipalvelut, intervallihoito, sosiaalihuollon mukaiset kuljetukset.	Intervallihoidon kehittäminen yhteistyössä palveluohjauksen ja asumispalveluiden kanssa. Tähän kuuluu 10-paikkaisen intervalliosaston käyttöön ottaminen. Intervalliosaston paikkaluvun nostolle on paineita omaishoitajien työn tukemisessa, hoidettavien hoidon määrän lisääntymisessä sekä akuuttien lyhytaikaispaikkojen tarpeen täyttämisessä. Palvelusetelitoiminnan kehittäminen ja laaja yhteistyö palveluntuottajien kanssa.	31.8.2022 Intervallipaikkoja on ostettu yksityiseltä palveluntuottajalta henkilöstöpulan sekä tehostetun asumispalvelun jonon kasvun vuoksi. Yksityisellä palveluntuottajalla on ollut kesäkuusta -22 asti 1 huone ostettuna intervallipaikkana ja lisää paikkoja on suunnitteilla, kunhan palveluntuottaja saa rekrytoitua lisää henkilökuntaa hoidon lisääntyessä. Intervalliosastoa ei ole voitu aloittaa, koska tehostetun palvelun jonotilanne vaatii paikkojen pitämistä tehostetun paikkana. Palvelusetelillä on ollut suunniteltua enemmän asiakkaita yksityisellä palveluntuottajalla. Näin on pystytty vastaamaan perusterveydenhuollon puolella osastolla tehostettuun asumispalveluun jonottavien määrään sekä vapauttaa osaston paikkoja erikoissairaanhoidosta tuleville potilaille ja näin vähentää erikoissairaanhoidon ylimääräisiä maksuja. Asumispalveluiden palvelusetelillä saatu asiakkaita jonoista hoidon

	Ikäystävällinen Lapinlahti ja ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman päivittäminen. Virtuaaliset etäpalvelut ja niiden kehittäminen. Lääkeautomaattien käyttöönotto ja kehittäminen.	piiriin ja pidettyä jonotilanne suurin piirtein lakisääteisen mukaisena. Palvelusetelimäärärahat riittävät 7/2022. Talouspalavereissa kesän -22 aikana päädytty palvelusetelitoiminnan laajentamiseen tehostetun asumispalvelun jonon kasvun myötä ja osastolla jonottavien asiakkaiden vähentämiseksi. Huhtikuussa vanhusneuvoston kokouksessa suunniteltu päivittämisen toimintatapa. Tässä palaverissa sovittu, että vanhusneuvosto yhdessä osallisuus- ja hyvinvointi- sekä kulttuurikoordinaattorien kanssa käynnistää suunnitelman päivittämisen kunnan toimintojen näkökulmasta. Hyvinvointialueella tulee sote-palveluista oman suunnitelman ikäystävälliseen toiminaan. Virtuaaliset päivätoiminnan ryhmät kokoontuneet säännöllisesti. Lääkeautomaatteja ei ole otettu käyttöön, koska vielä ei ole selvillä mitä lääkeautomaatteja hyvinvointialueelle on tulossa.
Digityön kehittäminen	Ikääntyvän turvallista kotona asumista vahvistetaan yhteistyöllä omaisten ja kotihoidon ja digi-tekniikan avulla. Päivätoiminnan etäviriketoiminnan kehittäminen.	31.8.2022 Vivila-toimii säännöllisesti ja esimerkiksi. Vivila etäpäivätoiminta ollut sulussa ainoastaan heinäkuun -22 ajan, muuten toiminta ollut jatkuvaa.
Palliativisen hoidon kehittäminen	Henkilökunnan osaamisen lisääminen saattohoidon osalta.	31.8.2022 Kotihoidossa työntekijät ovat suorittaneet saattohoitopassikoulutuksen.

	Kotihoidon turvin kotiin saattohoidon mahdollistaminen ja sen kehittäminen	Usea työntekijä on aloittanut oppisopimuskoulutuksen: (Vanhustyön erikoisammattitutkinto; saattohoitotyö, kuoleman kohtaaminen ja läheisten tukeminen, 60 osp - tutkinnon os) Kotisairaala toimintaa toteutetaan kotona yhdessä vuodeosaston kanssa (palliativinen asiakas). Kotisairaaloimintaa on toteutettu palliativisten asiakkaiden kohdalla.
Hoidon porrastus toteutuu. Hoitoketjujen tavoitteena on hoitokäytäntöjen yhtenäistäminen, tutkimusten ja hoidon porrastuksen selkiyttäminen yli organisaatiorajojen ja eri ammattiryhmien kesken.	Tehdään tiivistä yhteistyötä perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja kehitysvamma palveluiden kanssa hoidon porrastuksen toteutumiseksi. Muutetaan yksi palveluohjaajan virka sosiaalityöntekijän viraksi palvelu- ja hoitoketjujen toiminnan ja vaikuttavuuden parantamiseksi. Kehitetään kotisairaaloimintaa yhdessä perusterveydenhuollon kanssa - Kotisairaaloiminnan käytäntöjen päivittäminen (työnjako, osaaminen) ja toiminnan mahdollinen laajentaminen (saattohoito, muu)	31.8.2022 Tehostettuun asumispalveluun jonossa olevien määrä oli alkuvuonna suuri ja siihen pyrittiin vaikuttamaan palvelusetelitoiminnan laajentamisella useammalle asiakkaalle. Jonoja on saatu lyhentymään kohtuulliselle tasolle, niin että tällä hetkellä asumispalveluihin osastolla jonottaa noin 4-5 henkilöä. Yhteistyötä tehdään säännöllisesti pth:n kanssa. Gerontologinen sosiaalityöntekijä aloittanut tehtävässä 3/22 Henkilöstöresursseja kotisairaalan pyörittämiseen ei ole saatavilla, joten kehitystyö jäänyt vähälle. Toteutetaan jo parhaillaan kotona.

	Osallistutaan systemaattiseen hoitoketjutyöhön PSSHP:n alueella: - Akuutisti sairas vanhus/geriatrinen potilas - Toiminnalliset häiriöt - Valtimotaudit	
Palveluseteli -käytännön eteenpäin vieminen asiakkaiden hoidon turvaamiseksi	Asiakkaiden määrä on jatkuvasti nousemassa. Entistä suurempi osa kuntalaisista tarvitsee kotihoidon ja vanhuspalveluiden palveluita. Tähän kysynnän ja tarjonnan ongelmaan on otettu käyttöön palveluseteli, joka lisää kunnassa myös yksityisen palveluntuottajan mahdollisuutta kehittää toimintaansa ja sitä kautta helpottaa kunnan tuottamien palveluiden riittävyyttä.	30.4.2022 Haasteena yrittäjien vähyys. Saatu uusia asiakkaita palveluseteliasiakkaaksi. Odotetaan hyvinvointialueen linjauksia palveluseteli-toiminnasta, joten kehitystyötä ei ole voitu nyt tehdä aktiivisesti. 31.8.2022 Palvelusetelillä asiakkaita saatu tehostetun asumispalvelun jonosta siirtymään yksityiselle palveluntuottajalle. Helpotusta saatu sitä kautta myös osaston jonotilanteeseen. Kotihoidossa tällä hetkellä 3 palveluseteliasiakasta.
Palvelujen saatavuus	Vanhusten päivätoiminta toimii Jussinpihassa ja Orvokissa. Orvokissa päivätoiminta on osapäiväistä toimintaa, Jussinpihassa koko päiväistä.	30.4.2022 Päivätoiminta osa-päiväistä koko kunnan alueella ja toimintaa Jussinpihassa sekä Orvokin palvelukeskuksessa. 31.8.2022 Live-päivätoiminta ollut sulussa ja työntekijät siirtyneenä kotihoidon kentälle auttamaan kesän sijaisuuksien vajautta. Vivila ollut sulussa heinäkuun ajan, muuten kesälläkin toiminta ollut aktiivista.

	Lisäksi ViViLa toiminta jatkuu etävirikkeiden osalta. Heinäkuussa vanhusten päivätoiminta on suljettuna. Päivittäin annettuja etävirikehetkiä kehitetään ja mahdollistetaan sosiaalinen hetki myös kotona oleville.	
--	---	--

KESKEISET MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA 2022

Henkilöstöressurssien muutos (lisäys / vähennys) vuosi 2022

Vuoden 2022 lakisääteinen mitoitus tulee olla 0.6 / asukas ja lisäksi on yksiköissä oltava jokaisessa vuorossa avustavaa henkilökuntaa välilliseen hoitotyöhön, jota ei lasketa mitoitukseen.

Näin ollen hoiva-avustajien toimia on yksiköihin lisättävä talousarviovuodelle 2022 vähintään 2 hoiva-avustajaa / yksikkö (Mäenpiha, Jukola, Kieli ja Kotipiha).

Henkilöstöressurssien muutos (lisäys/vähennys) vuosi 2022

Työyksikkö	Toimi/virka	Perustelu	€/lisäys	Toteutuminen
Asumispalvelut	8 x hoiva-avustaja	Vanhuspalvelulakiin kirjattu välillisen hoitotyön osuudesta joka vuorossa.	270 000	Hoiva-avustajat vielä koulutuksessa ad 5/22 ja palkataan vakituiseen työsuhteeseen tutkinnon jälkeen
Yhteensä			270 000	

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN

RISKI	TOTEUTUMINEN
Henkilöstön saatavuus - mm. sairauspoissaoloista aiheutuviin sijaistarpeisiin ja myös vapaiden toimien täyttäminen vaikeaa, koska lähi- ja sairaanhoitajia on vähän tarjolla.	31.8.2022 Vapaisiin toimiin ei ole saatu rekrytoitua uusia työntekijöitä. Kotihoitossa valmistunut 3 henkilöä keväällä 2022 lähihoitajaksi oppisopimuskoulutuksesta. Henkilöstön saatavuusongelmat ovat valtava riski toiminnan pyörittämiseen. Lakisääteiseen mitoitukseen tulee päästä ja koska henkilöstöä ei ole saatavilla, ei voida myöskään palvelua tuottaa täydellä määrällä ja toimintoja jouduttu karsimaan.

	Kotihoidossa kaksi sairaanhoitajan toimea avoimena. Hoitoalan liittojen työtaistelu aiheuttanut merkittävää kasvua budjettiin henkilöstömenoissa, sillä määräaikaisten palkkoihin mennyt huomattavasti enemmän kuin mitä on suunniteltu. Ylityö- ja vuorovaihtokielto tehnyt mahdottomaksi henkilökunnan sisällä tehtävät vuorovaihdot ja vajaat vuorot on jouduttu täyttämään sijaisilla, jotta lakisääteinen mitoitus vuoroissa täyttyy. Kotisairaalan kautta on järjestetty sairaan lapsen yöhoitorinki yksityisen palvelutuottajan kautta. Riskinä, että hoitorinkiä joudutaan laajentamaan syksyn 2022 aikana, koska hoitoisuus huonontunut.
Ikäihmisten kuntoisuus huonontunut koronan takia ja sen seurauksena tulee paljon ihmisiä palveluiden piiriin. Palvelut eivät riitä. Palvelut ovat osittain riittämättömiä hoito- ja palvelupolkujen joustamattomuuden vuoksi. Myös henkilöstöpula vaikuttaa palvelujen saatavuuteen.	30.4.2022 Palveluohjauksen kanssa kehitettävä yhteistyötä ja kirkastettava heille kotihoidon kriteereitä. Asiakkaita tarjottava herkemmin yksityisen palveluiden piiriin. Palveluohjauksessa ollut kesällä henkilöstöpulaa, mikä on näkynyt kotihoidossa asiakkuuksien lisääntymisenä ja siinä, että myös kotihoito on joutunut tekemään palvelutarpeen arviointeja.

Ruokapalvelut

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN
Aromi14 hankinta	Aromi14 Saas-palvelua ollaan kouluttamassa tilaaja-asiakkaille, tavoitteena on saada kaikki asiakkaat siirrettyä uuteen järjestelmään vuoden 2021 loppuun mennessä. Siirron jälkeen Aromi12/Istekkitunnukset poistuvat käytöstä.	30.4. ja 31.8.2022 Toteutunut ja käytössä suunnitelman mukaisesti. Vanha poistunut käytöstä v. 2022 alusta alkaen.
Ovaporin laajennus ja samalla muutos Chefstainpalveluun	Chefstain -omavalvontajärjestelmä otettu kokonaisuudessaan käyttöön 1.4.2021 Ravintokeskuksen /Orvokin keittiössä ja Monarin palvelukeittiössä.	30.4. ja 31.8.2022 Toteutunut ja käytössä suunnitelman mukaisesti.
Valmistuksen keskittäminen	Vuoden 2021 alussa tehty muutos valmistuksen keskittämisestä on edelleen voimassa.	30.4. ja 31.8.2022 Toteutunut suunnitelman mukaisesti.

Henkilöstön työnkierto	Kannustetaan henkilöstöä työnkiertoon.	30.4. ja 31.8.2022 Toteutunut suunnitelman mukaisesti.
------------------------	--	---

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN

RISKIT	TOTEUTUMINEN
Sairauspoissaolot ja koronan aiheuttamat lisäkustannukset	30.4.2022 Henkilöstöllä poissaoloja, sijaisia ei ole saatu. Tehtäväjärjestelyjen kautta hoidettu tehtävät ja esimiehet osallistuneet käytännön työhön oman työn ohella. 31.8.2022 Henkilöstöllä poissaoloja, sijaisia saatu 1 henkilö, loput sijaisuudet järjestetty tehtäväjärjestelyjen kautta ja esimiehet osallistuneet käytännön työhön oman työn ohella tarvittaessa Nerkoon esikoulun erillinen pudotus aiheuttaa lisäkustannuksen kuljetuksiin, liittyen koronatilanteeseen.
Elintarvikkeiden hinnankorotukset ja rahtimaksujen kustannusten nousu	30.4.2022 Leipomotuotteiden hinnat nousseet vuoden 2022 alussa 3,8 % (Pielispakari). HKScan lihatuotteet hinnankorotus 2022 vuoden alussa, mutta käyttö vähäistä. Valion tuotteiden hinnankorotusesityksiä on useampia v.2022 alusta 3-7 % riippuen tuotteesta. Valio tehnyt uuden lisäkorotusesityksen, jossa hintoja esitetään korotettavaksi 1.5.2022 ensin 2,4 % ja uusi esitys tullut 24.3.2022, jossa ilmoitus hinnankorotuksena vielä lisäksi 5 %. Suomäen Perunan hinnankorotusilmoitus 22.3.2022 tuoreperunalle 6 %, vaikutus vuodessa 1500 €, Suomäen Perunan rahti/pudotusmaksu korotus 25 %, kustannusvaikutus vuodessa 800 €. Tukku tuotteiden hinnankorotusesitys tällä hetkellä 15 % (selvityksen alla Sansialla). Atrian hinnankorotusesitys 3 %. Tuoretuotteiden hinnankorotusesitys 3 %. 31.8.2022 Tukku tuotteiden hinnankorotusesitys 15 %, joka on toteutunut. Valio tehnyt uuden lisäkorotusesityksen, jossa hintoja esitetään korotettavaksi 1.9.2022 sekä 1.10. Atria tehnyt uuden hinnankorotusesityksen, joka ei vielä ole saanut hyväksyntää.

	Ruoankuljetuksen hinnankorotus 1.6.2022 alkaen 2 %, joka on siirretty kuluna asiakkaiden ateriahintaan 1.6.2022 alkaen. Valio ilmoittanut 20.5.2022 rahtimaksujen 15 %:n korotuksesta, joka on toteutunut. 30.4. ja 31.8.2022 Talousarviossa ei ole varauduttu näin korkeisiin korotuksiin. Hankinnoissa on tehty korjaavia toimenpiteitä, korvaamalla mm. elintarvikkeiden hintojen nousua korvaavilla tuotteilla, jotka ovat edullisempia mutta sopimustuotteita. Myös pudotuskerroissa on tehty tarkastelu ja siltä osin voidaan hieman vaikuttaa rahti- ja kuljetusmaksujen menoihin. Vaikutus ei kuitenkaan pysty korjaamaan kustannuksien kasvua.
--	--

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuoltopalvelut ostetaan Siilinjärven kunnalta.

KUNTASTRATEGIAN TOIMEENPANO 2022 (Sosiaali- ja terveysosasto)

Kärkitavoite 1. Lapinlahti on hyvä paikka asua ja yrittää

Painopiste	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho
Yritysten toimintaedellytysten varmistaminen	Tarjotaan työterveyshuollon palveluja yrityksille	Jatkuva	Työterveyshuolto on ulkoistettu
	Palveluohjauksen kautta tarjotaan tietoa yritysten palvelutarjonnasta	Jatkuva	Palveluohjaus/ vanhuspalvelut
	Tarjotaan helposti lähestyttäviä, matalan kynnyksen palveluja, etävastaanottopalvelujen kehittäminen	Jatkuva	Osastopäällikkö ja tulosalueiden sekä tulosyksiköiden esimiehet/ vastaavat
Työvoiman saatavuuden varmistaminen	Rekrytoidaan työntekijöitä ilmoittamalla avoinna olevista toimista/sijaisuuksista riittävän laajasti	Jatkuva	Osastopäällikkö Tulosalueiden ja tulosyksiköiden esimiehet Työntekijät
	Otetaan opiskelijoita harjoittelujaksoille – mahdollisia tulevia työntekijöitä		
	Perehdytetään uudet työntekijät hyvin		
	Joustetaan työaikajärjestelyissä mahdollisuuksien mukaan tasapuolisuus huomioiden		

	Järjestetään työhyvinvointia ja työkykyä tukevaa toimintaa		
Lapinlahti on aktiivisten ihmisten yhteisöllinen kunta	Edistetään kuntalaisten hyvinvointia monin eri keinoin. - Tärkeimmät hyvinvointi- ja terveyshaasteet kootaan laajaan hyvinvointikertomukseen, joka täydentää kunnan strategiaa. - Tavoitteet ja toimenpiteet konkretisoidaan vuosittaisessa toiminnan ja talouden suunnittelussa (vuosittainen hyvinvointiraportti ja –suunnitelma, talousarvio- ja toimintasuunnitelma)	Valtuustokausi Vuosittain	Kunnan hyvinvointiryhmä = johtoryhmä + hyvinvointikoordinaattori Kunnan eri toimialat: - Sosiaali- ja terveysosastolta osastopäällikkö ja tulosalueiden sekä tulosyksiköiden esimiehet/ vastaavat
	Kehitetään palvelutarjontaa digitalisaation mahdollisuuksia hyödyntämällä	Jatkuva	Osastopäällikkö ja tulosalueiden sekä tulosyksiköiden esimiehet/ vastaavat
	Kerätään kuntalaisten palautteita palvelujen kehittämiseksi	Jatkuva	Työyksiköt

Valtuusto on hyväksynyt kärkitavoitteen painopisteeksi sen, että työllisten määrä kasvaa. Hallintokuntien tulee laatia tarkentavia mittareita kärkitavoitteen saavuttamiseksi.

Kärkitavoite ”Lapinlahti on hyvä paikka asua ja yrittää”

Mittari	Tavoitetaso	Lähtötaso	Toteutuminen 31.8.2022
Työterveyshuollon palveluja käyttävät yritykset (määrä)	Yritysten/asiakkaiden määrä pysyy samana tai lisääntyy	Edellinen vuosi	300
Henkilöstökysely/kunta (työhyvinvointi)	Työhyvinvointi lisääntyy (kokemus)	Edellinen kysely	Toteutunut/ erityisesti vanhuspalvelut
Asiakastyytyväisyyskysely (palvelut)	Asiakastyytyväisyys lisääntyy	Edellinen kysely	toteutunut
Sähköisten palveluiden osuus palvelutarjonnassa (mm. sähköinen asiointi, etävastaanotot)	Laajentunut palvelutarjonta	Edellinen vuosi	Sähköisiä lomakkeita otettu käyttöön pilottihankkeissa.
Laaja hyvinvointikertomus ja vuosittainen hyvinvointiraportti	Käytössä on Laaja valtuustokausittainen hyvinvointikertomus ja Vuosittainen raportti-hyvinvointisuunnitelma	Hyväksytty laaja hyvinvointikertomus vuosille 2021-2025 ja hyväksytty vuosittainen hyvinvointiraportti.	toteutunut

Kärkitavoite 2. Taloutemme on terve ja vakaalla pohjalla

Painopiste	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho
Kustannus-tehokkaat palvelut	Sote-palvelurakenteen muutoksissa huomioidaan sote-uudistus vuoden 2023 alusta. Palvelurakenteen tarkastelussa huomioidaan palvelutarve. Painopiste on lakisääteisissä palveluissa.	Vuosittain	Tulosalueet/ työyksiköt

	Vanhuspalveluissa siirretään painopistettä asumispalveluista kotihoitoon ja omaishoitoon. Kotiin vietävien palveluiden oikea resurssointi vastaamaan palvelun tarvetta. Painopisteen siirtäminen edellyttää sitä, että kotihoidon resurssit tarkastellaan uudelleen. Palvelusetelin käyttöönotto helpottamaan kotihoidon palveluiden tarjontaa ja vahvistamaan valinnanvapautta. Kotikuntoutustiimin Arvi-jaksojen käyttöönotto ennen palveluasumisen ja kotihoidon päätöksen tekoa. Omaishoitajien tilanteen parantaminen ja heidän jaksamisen tukeminen. Maksukriteereiden tarkistaminen ja tarkentaminen ajankohtaista. Tehostetun asumispalveluyksiköiden henkilöstömitoitus vastaamaan hoitoisuutta.		Vanhuspalvelut tulosalue
	Otetaan käyttöön uusia sähköisiä palveluja	Jatkuva	Työyksiköt
Ajanmukaiset toimintatavat muuttuvassa toimintaympäristössä	Kehitetään palveluja hyödyntämällä digitalisaatiota.	Jatkuva	Osastopäällikkö ja tulosalueiden sekä tulosyksiköiden esimiehet/ vastaavat
	Palvelutuotannossa huomioidaan aktiivisesti ostopalveluiden mahdollisuus.	Jatkuva	Osastopäällikkö/ tulosalueiden vastaavat
Investointien suunnitelmallisuus	Suunnitellaan tulevat investoinnit huolellisesti ja ajallaan.	Jatkuva	Osastopäällikkö ja tulosalueiden sekä tulosyksiköiden esimiehet/ vastaavat
Omaisuuksien järjestyksellinen hallinta	Pidetään huolta omaisuudesta mm. sisäisen valvonnan avulla.	Jatkuva	Osastopäällikkö ja tulosalueiden sekä tulosyksiköiden esimiehet/ vastaavat Työntekijät

Valtuusto on hyväksynyt kärkitavoitteen painopisteeksi sen, että kunnan taseessa on ylijäämää, kuntakonsernin tulos on positiivinen joka vuosi. Hallintokuntien tulee laatia tarkentavia mittareita kärkitavoitteen saavuttamiseksi.

Kärkitavoite ”Taloutemme on terve ja vakaalla pohjalla”

Mittari	Tavoitetaso	Lähtötaso	Toteutuminen 31.8.2022
Toimintatapojen kehittäminen – sähköisten palveluiden osuus palvelutarjonnassa (esim. lääkärin etävastaanotto, konsultaatiomahdollisuus/ työyksikkö)	Laajentunut palvelutarjonta	Digisote -hankkeessa kokeiltavat pilotit eri työyksiköissä 2018	Sähköisten lomakkeiden kokeilut aloitettu pilotti-hankkeissa (2)
Ostopalvelut (määrä+laatu)	Ostopalvelut vastaavat tarvetta		Ostopalvelujen määrä kasvanut hoidon- ja palveluntarpeen kasvun vuoksi.

Sivistysosasto

SIVISTYSOSASTON TALOUSARVION TOTEUMA 31.8. JA TILINPÄÄTÖSENNUSTE (1 000 €)

	Ta 2022	Toteuma € 30.4.2022	Toteuma 30.4.2022	Toteuma € 31.8.2022	Toteuma % 31.8.2022	TPE 31.12.2022	Poikkeama €
Toimintatulot	1 412	364	25,8	703	49,8	1 332	-80
Toimintamenot	-15 059	- 4 852	32,2	-10 269	68,2	-15 139	-81
Toimintakate	-13 647	- 4 488	32,9	-9 566	70,1	-13 808	-161
Suunnitelmapoistot	-31	-8	23,7	-17	54,6	-31	0
Sisäiset tulot	-	1	-	1	-	1	1
Sisäiset menot	-4 152	- 1 142	27,5	-2 248	54,1	-3991	161
Tilikauden tulos (sis.sisäiset erät)	-17 831	- 5 649	67,6	-11 817	66,3	-17831	0
Vyörytyserät	-422	-	-	-	-	-422	0

Lapinlahden valtuusto päätti 13.6.2022 § 25 siirtää kunnan ravitsemuspalvelut Servica Oy:lle 1.11.2022 alkaen. Siirtopäätöksellä on vaikutusta loppuvuoden 2022 talousarvion toteutumiseen ja muutokset on huomioitava talousarviossa osastojen välillä. Yllä olevassa taulukossa huomioitu toimintamenoissa sivistysosaston ateriapalvelujen ostot 160 700 € ajalta 1.11.-31.12.2022. Alkuperäisessä talousarviossa ateriapalvelut huomioitu sisäisissä menoissa, joista vastaava summa vähennetty.

Perusopetus

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN 30.4.	TOTEUTUMINEN 31.8.
Perusopetuksen uudistaminen uuden opetussuunnitelman mukaisesti	Arvioinnin kehittäminen keskeisin kehittämiskohde. Oppilasarvioinnin toimivuuden arviointi ja yhtenäisten arviointimenetelmien kehittäminen. Opetussuunnitelman uuden arviointijakson käyttöönotto. Uusien arviointikriteerien käyttöönotto	Arviointia kehitetty lisäämällä opetussuunnitelmaan maahanmuuttajien valmistavan opetuksen todistus pohja (Palvelulautakunta 27.4.2022 § 40) Arviointia toteutettu suunnitelman mukaisesti Arviointia toteutettu uusien kriteerien mukaisesti	Otettu käyttöön valmistavan opetussuunnitelman todistus pohjat. Arviointia toteutettu opetussuunnitelman ja kriteeristön mukaisesti.

	Työtapojen toiminnallistaminen. Koulupäivien sisältöjen ja rakenteiden kehittäminen.	Henkilökuntaa koulutettu kaikilla kouluilla toiminnallisuuden lisäämiseksi Ulkokoulu Liikkuva Koulu-buustaukset Pohjois-Savon Liikunnan avulla pidetty kaikilla kouluilla.	Liikunnallisia ja toiminnallisia tuokioita lisätty koulupäivään. Matin ja Liisan koululla pidetty välikkäriskoulutus.
Eriarvoistumisen vähentäminen kouluverkoston sisällä	Tasavertaisten resurssien takaaminen kaikille kouluille.	Eriarvoistumisen toteutumista hankaloittanut, että oppilaille ei hankita henkilökohtaisia laitteita.	Koulun pihan hyödyntäminen oppimisympäristönä liikunnassa ja ympäristötiedossa.
Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen opetuksessa	Hyödynnetään tehokkaasti kouluille hankittuja TVT-laitteita.	Digitaitokalenterin aktiivinen hyödyntäminen.	Digitaitokalenteri päivitetty yläkoulun osalta.
Terveellinen ja toimiva oppimisympäristö	Tavoitteena terveellinen ja toimiva oppimisympäristö kaikissa yksiköissä. Koulutoimi osallistuu aktiivisesti Matin ja Liisan koulun remontin ja uudisrakennuksen suunnitteluun. Suunnittelussa huomioidaan uudet oppimisympäristöt.	Terveydelliset tarkastukset /työterveystarkastukset , palo- ja pelastuslaitoksen arvioinnit ja Riskiarvit ajantasaiset,	Matin ja Liisan koululla käyty perehdytykset uusiin hälytyslaitteistoihin pelastuslaitoksen johdolla. Matin ja Liisan koululla päivitetty turvaohjeistusta vastaamaan peruskorjatun Sirenin tilannetta ja tehty pieniä muutoksia remontin yhteydessä. Paloisilla pidetty palotarkastus elokuussa –22.
Hankkeiden hyödyntäminen perusopetuksen kehittämisessä	Haetaan aktiivisesti rahoitusta perusopetuksen kehittämishankkeille.	Haettu ja saatu OKM tasa-arvorahaa	Tasa-arvorahan toteutus jaettu kouluittain ja aloitettu elokuussa.
Perusopetuksen laadun lisääminen	Haetaan hankkeita, joiden tarkoituksena lisätä perusopetuksen laatua.	Haettu ja saatu OKM tasa-arvorahaa	Tasa-arvorahalla saatu jakotunteja, ohjaajia ja opettajia lisäämään laatukriteerejä.

Kiusaamisen ehkäisyn kehittäminen	Kehitetään kuntaan malli, jolla puututaan koulukiusaamiseen.	Päätetty ryhtyä noudattamaan Kiva Koulu-menetelmää kaikissa perusopetuksen yksiköissä. On luotu yhteinen Lapinlahden kunnan kiusaamisen puuttumisen malli	Kiva-Kouluun rekisteröidyttävä ja menetelmä aloitettu koko kunnan koululaitoksessa.
Kiusaamisen väheneminen	Tarkastellaan kiusaamista kokevien oppilaiden määrää erilaisilla mittareilla.	Osallistuttu Karvin kyselytutkimukseen 4 ja 5 luokkien sekä henkilökunnan osalta. (Alapitkä ja Nerkoo)	Oppilaskysely tehty toukokuussa kunnan omana kyselynä.
Kiusaamiseen puuttumisen vaikuttavuuden tarkastelu	Tarkastellaan kiusaamiseen puuttumisen vaikuttavuuteen	Kiusaismuistioiden seurannan tuloksellisuus hyvä. Seuranta lopettaa lähes aina kiusaamistapauksen.	Kiva Koulu- tiimien raporttien ja muistioiden lukumääräinen tilastointi aloitettu.
Kouluviihtyvyyden lisääminen	Oppilaiden kouluviihtyvyyden lisääntyminen osallistamalla oppilaita. Kouluviihtyvyyden lisääminen yhteisöllisyyttä kehittämällä.	Yhteisölliset oppilashuoltoryhmät toimivat säännöllisesti kaikilla kouluilla: oppilaskunnan edustus. Oppilaskunnan järjestämiä teema- ja pajapäiviä.	Lukuvuoden 2022–23 toiminnan ja tapahtumien suunnittelu yhteistyössä oppilaiden kanssa aloitettu. Säännölliset Yhteisölliset oppilashuoltoryhmät kaikilla kouluilla.
Perustaitojen vahvistaminen	Luokkakokojen kohtuullisena pitäminen.	Luokkakoot keskivertaiset tai sitä pienemmät.	Luokkakoot keskivertoiset tai sitä pienemmät.
Toiminnan arviointi	Toiminnan arvioinnin kehittäminen Toiminnan arvioinnin toteuttaminen	Osana tavoitteenasettelun arviointia opetussuunnitelmaan perustuvan suunnitelmaan koulukohtaisesti laitettujen tavoitteiden toteutumiset lautakunnalle tiedoksi.	Sovittu uusi runko opetussuunnitelmaan perustuvalla suunnitelmalla ja sen arviointiaikataulu.

KESKEISET MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA 2021

MUUTOS	TOTEUTUMINEN 30.4.	TOTEUTUMINEN 31.8.
Henkilökohtaisia laitteita ei ole hankittu. Oppilailla käytössä lainattavat laitteet	Lainattavien laitteiden määrä ollut riittävä.	Laitekapasiteetti riittämätön.

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN 2022

RISKI	TOTEUTUMINEN 30.4.	TOTEUTUMINEN 31.8.
Talousarvion riskit liittyvät siihen, jos erityistä ja tehostettua tukea tarvitsevien lasten suhteellinen määrä merkittävästi kasvaa tai jos oppilasmäärä merkittävästi muuttuu ennustetusta. Perusopetuslain mukaan oppilaalla on kuitenkin subjektiivinen oikeus opetuksen osallistumiseen edellyttämiin avustajapalveluihin sekä muihin tukipalveluihin. Osa toiminnoista ja tavoitteista perustuu hankerahoitukseen. Vuoden 2022 hankerahoitusta ei ole vielä julkaistu. Riskinä on, että talousarviossa huomioitujen hankkeet eivät välttämättä toteudu edellisten vuosien tapaan.	Talousarvioon liittyvät riskit eivät ole toteutuneet.	Talousarvioon merkityt riskit eivät ole toteutuneet.
Koronaepidemia voi edelleen vaikuttaa perusopetuksen järjestämiseen. Riskinä koronatilanteen pahentuessa osittainen etäopetukseen siirtyminen tai yksittäisten koulujen tai luokkien karanteeniin asettaminen. Opetuksen järjestäjä on velvollinen järjestämään oppilaille etäopetuksessa tarvittavat välineet. Kouluilla tulee olla riittävästi lainattavia tietokoneita ja tabletteja oppilaille, etäopetuksen varalta.	Kriisienhallinnan suunnitelmat yhdenmukaistettu rehtoreiden yhteistyöllä.	Käytössä yhtenäinen kriisienhallinnan suunnitelma.
Lapinlahdelle muuttavat oppilaat voivat lisätä erityisopetuksen tarvetta. Hankkeilla pyritään lisäämään erityisopetuksen resurssia, jotta	Uusien oppilaiden riski toteutunut tilapäistä suojelua hakevien ukrainalaisten perheiden tulosta Lapinlahdelle. Tarkastelujakson lopussa ukrainalaisia oppilaita on Matin ja Liisan koululla 6	Tarkastelujakson lopussa ukrainalaisia oppilaita on Varpaisjärven koululla 12.

resurssi on riittävä myös muuttuvissa tilanteissa.	oppilasta ja Martikkalan koululla 5 oppilasta. Matin ja Liisan kouluun palkattu opettaja ja ohjaaja ja Martikkalan koululle ohjaaja.	(Martikkalassa ei ukrainalaisia oppilaita eikä myöskään siten heille palkattua ohjaajaa.) Matin ja Liisan koululla 9 ukrainalaista, joilla käytössään 1 ohjaaja.
--	--	---

Lukio

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN 30.4.	TOTEUTUMINEN 31.8.
Sähköinen ylioppilastutkinto	Opettajien osaamisen ylläpito ja parantaminen. Erityisesti uusien opettajien perehdyttäminen sähköiseen järjestelmään. Sähköisen kurssikoeverkon suunnittelu.	Opettajien valmiuksia ylläpidetty ja uusia opettajia perehdytetty sähköiseen tutkintoverkkoon koulutuksilla. Sähköistä kurssikoeverkostoa laajennettu kielisiipeen sekä yhteen lisäluokkaan. Käytössä päättöviikoilla.	Pidetty peda-kahvila ennen ylioppilaskoetta, jossa kerrataan käytänteet.
Uusi lukiolaki ja maksuton toinen aste	Korkeakoulu- ja työelämäyhteistyön kehittäminen. Opiskelijoiden henkilökohtaisen ohjauksen turvaaminen. Maksuttoman toisen asteen myötä opetuksessa	Opiskelijat suorittaneet korkeakoulujen kurkistusopintoja ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin. Opiskelijat saaneet henkilökohtaista ohjausta, ohjausresurssi riittävä. Maksuttoman oppivelvollisuuden piiriin kuuluville hankittu	Ei muutosta edelliseen

	käytettävien laitteiden ja oppimateriaalien hankinta.	opinnoissa tarvittavat oppimateriaalit.	
Opetussuunnitelma uudistus	Opetussuunnitelmaa päivitetään ja kehitetään. Opetussuunnitelmauudistuksen myötä lukiossa opetetaan kahta opetussuunnitelmaa rinnakkain. Laajan kurssitarjonnan ja valintamahdollisuuden turvaaminen.	Opetussuunnitelmaa päivitetty toteutuksessa havaittujen muutostarpeiden pohjalta. Opetusta tehdään kahdella opetussuunnitelmalla rinnakkain ja päällekkäin. Opiskelijoiden valinnat toteutuneet hyvin ja kurssitarjonta säilynyt laajana.	Pienentynyt opiskelijamäärä haastaa etenkin pienten kurssien toteutumisen.
Kuvataidelukioiden kehittämisverkosto	Osallistuminen erityisen koulutustehtävän saaneiden kuvataidelukioiden kehittämisverkostoon.	Yhteistyötä kuvataidelukioiden kehittämisverkoston kanssa jatkettu. Savonlinnan taidelukio vierailut lukiolla ja yhteistyö jatkuu edelleen.	Ei muutosta edelliseen
Kansainvälisyys ja kotikansainvälisyys	Tarjota opiskelijoille mahdollisuuksia kansainvälisyyteen ja kotikansainvälisyyteen. Vahvistetaan lukion roolia Unicef-kouluna.	Koronan vuoksi mahdollisuudet kansainvälisyys- ja kotikansainvälisyystoimintaan olleet olemattomat. Unesco-vastaavat opettajat osallistuneet kv-kevätpäiville etänä.	Unesco-syyspäiville osallistuttu. Alustavasti suunniteltu koronan jälkeistä kansainvälisyystoimintaa.

MUUTOS	TOTEUTUMINEN 30.4.	TOTEUTUMINEN 31.8.
Maksuttoman oppivelvollisuuden laajentuminen seuraavaan ikäluokkaan	Yhteishaussa lukioon hakeneiden määrä pudonnut edellisistä vuosista.	Myös lopullinen oppilaiden määrä aiempaa pienempi.
Uuden opetussuunnitelman toteuttaminen ja kehittäminen	Uuden opetussuunnitelman mukaista opetusta annettu ja opsia päivitetty tarvittaessa.	Portaittainen käyttöönotto jatkuu
Koronarajoitukset	Koronarajoitukset estäneet lukion yhteisten tapahtumien järjestämistä alkuvuodesta.	Korona-rajoitukset eivät ole vaikuttaneet toimintaan syksyllä 2022

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN 2022

RISKI	TOTEUTUMINEN 30.4.	TOTEUTUMINEN 31.8.
Maksuttoman toisen asteen tuomat lisäkustannukset lukiokoulutukseen.	Maksuton toinen aste lisännyt lukion kuluja. Pidettävä huoli, että opiskelijoilla jatkossakin käytettävissä laadukkaat ja ajantasaiset oppimateriaalit. Lukion oppimisympäristöä kehitettävä vastaamaan uutta opetussuunnitelmaa sekä oppimateriaaleja.	Kulut lisääntyneet. Lisäksi työmäärä lisenssien hankkimisesta ja hallinnasta. Materiaalien laadussa ei ole ollut ongelmia, lukion verkkoyhteydessä haasteita.
Laaja kurssitarjonta	Kurssitarjonta säilynyt hyvällä tasolla ja opiskelijoiden valinnat toteutuneet hyvin. Lukion tuntikehyksen oltava riittävä, jotta pystymme tarjoamaan laajan ja laadukkaan kurssitarjonnan.	Kurssitarjontaa rajoittaa joissain osin pienet valitsijamäärät. Koskee etenkin lyhyitä kieliä.
Opiskelijamäärän kehitys	Toiselle asteelle ei enää ensisijaisesti haeta lähilukioon oppivelvollisuusudistuksen myötä, mikä vaikeuttaa opiskelijamäärien ennakointia ja toisaalta on uhka pienten paikkakuntien lukioille. Pidettävä huoli laadukkaasta opetustoiminnasta sekä oppimisympäristöstä uusien opiskelijoiden saamiseksi.	Haaste jatkuu myös tulevaisuudessa.

Kulttuuri- ja nuorisopalvelut

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN 30.4.	TOTEUTUMINEN 31.8.
Kansalaisopisto Laadukkaan opetustarjonnan ylläpitäminen ja kehittäminen	Opetusta järjestetään 6900–7100 tuntia kalenterivuodessa.	Kevätlukukausi 2022 toteutui lähes suunnitelmien mukaisesti koronatilanteesta huolimatta. Kunnanvaltuusto leikkasi kansalaisopiston opetustuntimäärää toisena vuonna peräkkäinen joulukuussa 2021.	Kevätlukukautena 2022 toteutui lopulta 3.855,3t.
	Asiakaslähtöinen suunnittelu, joka perustuu kurssiarviointeihin, erikaisilta kuntalaisilta tuleviin toiveisiin ja opiston henkilöstön ajan ja muiden koulutuksen järjestäjien tarjonnan seuraamiseen ja ideointiin.	Kevätlukukauden opetustuntimäärä asettuu n. 3.850 tuntiin. Syyslukukautta 2022 ja samalla kevätlukukautta 2023 on suunniteltu tältä pohjalta.	Syyslukukausi 2022 on suunniteltu niin, että kansalaisopistossa toteutuu tavoitteen mukaiset 7.000t opetustuntia.
	Laatuun vaikutetaan henkilöstön työhyvinvointia ja -turvallisuutta edistämällä, koulutuksella sekä yhteistyöllä muiden kansalaisopistojen ja yhteistyötahojen kanssa.	Työntekijöiden on pidetty yhteyttä monin eri tavoin. Sähköisesti pyydetty opettajapalaute on ollut myönteistä. Samoin kurssipalautteet ovat olleet hyviä. Kansalaisopisto on tukenut muutamien opettajien täydennyskouluttautumisia. Kaskikuusen kansalaisopisto on mukana Erasmus+ -hankkeessa (OPH), jossa koordinaattorina toimii Sisä-Savon kansalaisopisto. Hanke jatkuu 31.7.2022 saakka.	Ilmoittautuminen lukuvuoden 2022-2023 kursseille alkoi vilkkaana, mutta toki aiempaa pienempi opetustuntimäärä leikkaa opiskelijamäärää.
	Kansalaisopistopalvelut pyritään pitämään kuntalaisten saavutettavina ottaen	palvelulautakunnan päättämät pysyvät alennukset opintomaksuihin (työttömille, yli 80-v. eläkeläisille ja alle 18-	Yhteydenpitoa opettajiin on jatkettu kesätaun jälkeen aktiivisesti. Erasmus+ -hankkeen kautta Euroopassa täydennyskouluttautui kesän aikana peräti seitsemän kansalaisopistomme opettajaa. Hanke päättyi 31.7.2022. Jatkoa hankkeelle suunnitellaan yhteistyönä pohjoissavolaisten kansalaisopistojen kanssa.
			Opintomaksualennukset, OPH:n opintosetelialennukset

Palvelujen saavutettavuus	huomioon fyysiset välimatkat. Etäopetusta kehitetään ja pyritään saamaan pysyväksi osaksi opistotoimintaa. Luontokyläen opetustarjonnan määrä pyritään säilyttämään nykyisenä.	v. sisaruksille) ja kyläkurssien alarajat pidetään voimassa. Etäopetus pysyy osana opistotoimintaa ja sitä kehitetään voimavarojen puitteissa eteenpäin. Kurssit luontokylällä ovat toteutuneet yllättävänkin hyvin. Päätettyjen opetustuntileikkausten johdosta myös luontokyläen ryhmä- ja yksilöopetustarjontaan kohdentuu leikkauksia. Luontokyläen opetusta pyritään kuitenkin säilyttämään mahdollisuuksien mukaan.	ja kyläkurssien alemmat opiskelijaminimit madaltavat kynnystä osallistua kursseille ja auttavat kurssien toteutumisessa. Etäopetusta on tarjolla liikunnassa, tanssissa ja kielissä. Osa luennoista välitetään Lapinlahdelle etänä, osa Lapinlahdelta verkkoon. Kyläkurssit vaikuttavat toteutuvan entiseen malliin hyvin.
Kuopion konservatorion Lapinlahden toimipiste Myönteinen näkyvyys ja vaikuttavuus yli kuntarajojen	Musiikin perusopetuksen laajuuden ylläpitäminen toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevällä ja suunnitellulla tasolla (40–45 oppilasta).	Kevätlukukaudella 2022 opetuksessa oli 45 musiikin perusopetuksen oppilasta ja peräti 36 musiikkileikkikoululaista. Kevään 2022 oppilashaku oli 25.3.-25.4. Oppilasvalintaan 25.5. on ilmoittautunut kuusi lasta. Suomen malli -hankkeessa on lv. 2021-2022 toiminut Matin ja Liisan koululla alakouluikäisten Musiikkipaja, jossa oppilaat pääsevät koulupäivän jälkeen maksutta tutustumaan musiikkiin ja eri instrumentteihin. Oppilaita runsaasti kerännyt Musiikkipaja järjestetään yhteistyössä kansalaisopiston kanssa.	Kevään 2022 oppilasvalintaan osallistui kuusi lasta, joista viisi valittiin varsinaisiksi oppilaiksi ja yksi ohjattiin valmentamaan opetukseen. Toimipisteen oppilasmäärä on 41 eli kuntasopimuksen tavoitteessa. Suomen mallin puitteissa järjestettyä suosittua alakoululaisten Musiikkipajaa Matin ja Liisan koululla pyritään järjestämään syyslukukaudella 2022 koulun kerhona syyskuun puolivälistä alkaen. Suomen malli -toimintaa ei Lapinlahdella ole lv. 2022-2023.

	Varhaisiän musiikkikasvatus eli musiikkileikkikoulu-, soitinkaruselli- ja alkusoittotoiminta tukee musiikin perusopetusta. Esiintymistoiminnan kehittäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Lapinlahden toimipisteellä toimii kolme muskariryhmää. Näiden lisäksi kaksi ryhmää pyörii päiväkotikielissä. Muskareihin osallistui peräti 36 lasta, joista yksi oli mukana myös Alkusoitto-opetuksessa. Soitinkaruselli ei ole ollut toiminnassa lv. 2021-2022. Päiväkotimuskaritoiminnan laajentamista selvitetään lukuvuodelle 2022-2023. Tammikuussa peruuntui Musiikillisten makupalojen sello-oppilaiden konsertti kirjastolla koronatilanteen takia. Helmikuussa peruuntui vastaava matalankynnyksen konsertti huilisteilta koronatilanteen takia. Maaliskuussa 2.3. pidettiin pieni oppilaskonsertti pidettiin Lapinlahti-salissa. Lauantaina 19.3. toteutettiin toista kertaa Lasten lauantai yhdessä Lapinlahden kirjaston, MLL:n, neuvolan, LaPa-95:n kanssa. Koululaiskonsertit pidettiin tiistaina 22.3. Matin ja Liisan koululla Viisussa ja Nerkoon koululla. 24.3. Musiikillisten makupalojen sarjassa onnistuttiin järjestämään harmonikkaoppilaiden konsertti kirjastolla. Samoin muskarilaisten tapahtuma toteutui samassa sarjassa 7.4. kirjastolla.	Lapinlahden toimipisteellä toimii muskariryhmiä yhteensä kuusi: kolme toimipisteellä, kaksi päiväkotikielissä ja yksi Jussinpihan päiväkodilla. Muskaritoiminta on vahvassa myötätulessa, mukana on nyt 38 lasta. Lisäksi valmentavassa opetuksessa on Alkusoitossa yksi ja Soitinkarusellissa kuusi lasta. Kevätlukukauden 2022 lopun konsertit toteutuivat suunnitellusti. Syyslukukauden 2022 ja osittain myös kevätlukukauden 2023 konsertti- ja muu tarjonta on suunniteltu yhdessä opettajien kanssa.
Nuorisotyö	Nuorisotiloilla työmuotoina käytetään mm. ryhmätoimintoja	Nuorisotilat Klubi ja Lapari ovat olleet säännöllisesti	Nuorisotilat Lapari ja Klubi ovat olleet auki säännöllisesti. Uudet nuoret ovat

Nuorisotilatoiminta Tarjota nuorille mielekästä ja turvallista tekemistä vapaa-aikana sosiaalisia taitoja vahvistaen yksilö ja ryhmätasolla.	ja teemakokonaisuuksia. Nuoret saavat myös viettää aikaa kavereiden kanssa valvotussa ympäristössä aikuisen ollessa aina läsnä ja mukana nuorten vapaa-ajassa.	auki. Poissulkien työntekijöiden muut tehtävät, sairauslomat tai vapaat. Nuorisotyössä ei ole sijaisjärjestelmää. Perjantai-iltoihin on panostettu monipuolisella ohjauksella tehden toimintaa vieläkin houkuttelevammaksi, jotta nuoret ohjautuisivat nuorisotiloille tehokkaammin, mikä ennaltaehkäisee päihteiden käyttöä. Nuoriso-ohjaajat ovat olleet säännöllisesti koululla koronarajoitusten poistuttua. Nuorten pelikoneet ovat olleet kovassa käytössä, ja nuoret ovat kokeneet hyvänä pelitoiminnan ohjauskasvatuksen. Nuoret oppivat oikealla tavalla pelaamista ja pitämään itsestään huolta, jotta pelaaminen ei muodostu ongelmaksi. Pelikoneet uusittiin leasinghankintana. Toiminta on kaikkineen toteutunut suunnitellusti	ohjautuneet molemmille taloille syksyllä hienosti. Nuorisotila Klubilla on myös tavoitettu hyvin sotapakolaiset yhteistyössä Varpaisjärven koulun kanssa. Nuorisotila Laparille saatiin palkattua nuorten aukiolo aloitteen mukaisesti 19-tuntinen ohjaaja. Toiminta kaikkineen toteutunut suunnitellusti
Kerho-, leiri- ja retkitoiminta Edistää ympäristö- ja kulttuurikasvatusta ryhmä- ja leiritointojen kautta varhaisnuorille ja nuorille.	Näiden toimintojen kautta vahvistetaan lasten ja nuorten ympäristö-, kulttuuri- ja liikuntatietoutta järjestämällä monipuolisia mahdollisuuksia osallistua leireille, retkille ja koko perheen tapahtumiin tehden vahvaa yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.	AVI:n rahoittama tuki nuorten vapaa-ajan-, leiri- ja retkitoiminnan kehittämiseen Toteutunut. Sillä on hankittu nuoristoimelle vaellustoimintaan käytettäviä hyttysuojilla olevia riippumattoja, jotka voidaan asettaa puiden väliin luonnossa yöpymistä varten. Lisäksi lopulla rahalla ostetaan lisenssejä VR lasien liikunnallisiin peleihin. Tyttöryhmä Laparilla on kokoontuneet säännöllisesti. Opiskelijakokeiluna kehitettiin uusi ryhmämuotoinen	Kerhot, leirit ja retket toteutuneet suunnitellusti vuosikellon mukaan ja lisäksi toimintaa kehitetty AVIn rahoituksen kautta. Toiminta tavoittaa hyvin myös Varpaisjärven sotapakolaiset yhteistyössä koulun kanssa Toiminta kaikkineen toteutunut suunnitellusti.

		toiminto opiskelijoille kohtaamaan monipuolisemmin vähemmistöihin kuuluvia nuoria. Näiden nuorten kanssa tavataan kerran kuussa ja tarvittaessa hyödynnetään myös Nuotta-valmennusta. Nuorisofoorumi on kokoontunut säännöllisesti kerran kuussa. Nuorisotoimen retket ja tapahtumat täyttyvät heti mainostuksen alussa täyteen ja varapaikoille on otettu jonottajia. Toiminta kaikkineen on toteutunut suunnitellusti	
Etsivä nuorisotyö / sosiaalinen vahvistaminen Tavoittaa syrjäytymisvaarassa olevat nuoret etsivän nuorisotyön keinoin ehkäisten nuorten syrjäytymistä ja tukemalla elämän hallinnan taitojen kehittymistä hyödyntäen moniammatillista verkostoa.	Sosiaalisen vahvistamisen ja ennaltaehkäisyn tavoitteessa työmuotoina ovat mm. monialainen yhteistyö, yhteistyötapaamiset eri nuorten toimijoiden kanssa, suunnatut kerhot ja ammatillinen tukihenkilötyö, etsivä nuorisotyö sen eri muodoissa hyödyntäen Nuotta valmennusta ja sekä ryhmälle kohdennettuja muita hankkeita ja palveluja.	Vapaaehtoistyö on toteutunut suunnitellusti. Saapas-toimintaa toteutetaan kerran kuussa. Laparilla Saapas-yökahvila on toteutunut säännöllisesti. Klubilla Saapas-yökahvilan vaikeutena on ollut alueen vapaaehtoisten rekrytointi toimintaan. Vapaaehtoiset ovat käytettävissä koko kunnan alueella, mutta haasteena on kuljettaa vapaaehtoiset tätä varten Klubille. Saapas -katupäivystyksessä liikumme koko kunnan alueella. Nuoriso-ohjaajat ovat toimineet ammatillisina tukihenkilöinä mielenterveystyön, sosiaalitoimen sekä nuorisotyön kautta lapsille ja nuorille. Tämä työmuoto loppuu nuorisotoimessa vuoden 2022 loppuun koska SOTE uudistuksen myötä ei	Saapas vapaaehtoistyössä alkaa suunniteltu uusien vapaaehtoisten koulutus. Koulutus toteutetaan syksyn aikana. Pääpaino on kannustaa Varpaisjärven alueelta uusia vapaaehtoisia mukaan. Kolmen kunnan Wauto (Lapinlahti-Siilinjärvi-Kuopio) etenee talousarvioon 2023 käsiteltäväksi. Mikäli Wauto toiminta toteutuu tämä mahdollistaa paremman jalkautuvan nuorisotyön ilta- ja viikonloppu aikaan kentälle. Lisäksi suunnitelmissa vuonna 2023 hankerahoitus Wauto toimintaan, jolla saataisiin palkattua kolmen kunnan yhteinen työntekijä Wautoon. Valpas ja etsivä nuorisotyö toteutuu suunnitellusti. Molempiin ohjautuu asiakkaita ja heidät on pystytty ohjaamaan oikea-

		tätä palvelua voida enää toteuttaa. Tämä aika käytetään jatkossa jalkautuvaan nuorisotyöhön, jonka tarve on huomattavasti lisääntynyt. Nuorisontoimessa on ollut kuntouttavan työtoiminnan, TE-palvelujen ja koulujen kautta työkokeilijoita /harjoittelijoita. Etsivä nuorisotyö sai AVI:lta jatkoa rahoitukseen 30 000 € ajalle 1.9.2022–31.8.2023. Lisäksi etsivä nuorisotyö tekee tiivistä yhteistyötä Ylä- Savon muiden etsivien kanssa sekä Sakkyn / YSAOn kuraattorien ja opinto-ohjaajien kanssa kehittääkseen alueellista toimintaa. Etsivässä nuorisotyössä korona tilanne näkyy lisääntyneenä asiakasohjauksena etäopinnoista pudonneiden opiskelijoiden vuoksi, sekä syrjäytymisvaarassa olleiden nuorten, joiden ylläpitävä ja korjaava toiminta jouduttiin keskeyttämään, näkyy päihde ja mielenterveys tilanteen pahentumisena. Etsivän nuorisotyön NUOTTA-valmennus toteutui Inarissa yhteistyössä nuorten työpajan kanssa. Vapaaehtoistyö Saapas-toiminta on palautunut ennalleen ja jalkautuvaa työtä tehdään nyt myös, heitä apuna käyttäen ja lisäksi työntekijä voimin, jos	aikaisiin palveluihin / toimenpiteisiin. Nuorisotiloilla ja kentällä on saatu hyvin kontakteja nuoriin, jotka tarvitsevat tukea elämän hallintaan eri osa-alueilla. Toiminta kaikkineen toteutunut suunnitellusti
--	--	--	--

		vapaaehtoiset ovat estyneitä tulemaan. Toiminta on kaikkineen toteutunut suunnitellusti	
Muu kulttuuritoiminta Vahvistetaan myönteistä kuntakuvaa erityisesti kulttuuri- ja liikuntapitäjänä	Tapahtumien, toimijoiden ja käyntikohteiden tukeminen. Viestintä, yhteismarkkinointi ja lisäresurssien hakeminen. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden tukeminen. Yhteistoiminta ja yhteiset hankkeet Ylä-Savon ja Pohjois-Savon kulttuuritoimien kanssa kulttuuripalvelujen kehittämiseksi. Seudullinen yhteistyö lisämi ja tienoot -matkailupalveluverkostossa. Yhteistyö ITE-kulttuurimatkailussa Maaseudun Sivistysliiton kanssa.	Aktiivista yhteistyötä on jatkettu eri toimijoiden, tapahtumanjärjestäjien ja käyntikohteiden kanssa. Koronatilanne helpottuessa kesän tapahtumien osalta odotukset ovat korkealla, kun viimein päästään järjestämään tilaisuuksia ja pitämään kohteita normaalisti avoinna. Myös ryhmämatkailu on tauon jälkeen käynnistymässä. Kulttuuritoimi oli mukana Rakenna ja asu -messuilla. Muita messuja ei keväällä järjestetty. Kesäesite tehdään tauon jälkeen. Kohteita markkinoidaan myös yhteisilmoituksilla ja tienvarsitaulujen ilmoituksilla sekä kunnan kotisivuilla ja somessa. Museovirastolta saatiin avustusta Varpaisjärven kotiseutumuseon kokoelmien luetteloinnin loppuunsaattamiseen. Asutusmuseo sai avustusta vapaaehtoistyön kehittämiseen. Lastun hallinnoima Leader-hanke Varpaisjärvi-talon	Koronakesien jälkeen päästiin viimein järjestämään tapahtumia. Kesän aloitti Toukokuu 13.5. Maaseudun Sivistysliitto valitsi Romurinsessan vuoden ITE-taiteilijaksi ja yhteistyössä MSL:n kanssa järjestettiin linja-autoretki Romurinsessan Onnelaan 11.6. Paikallismuseopäivänä oli ohjelmaa Asutusmuseolla, Hevosajoneuvomuseo Hepolassa, Pappilan kivilavalla ja Palomuseolla 2.7. Museoiltaa vietettiin Varpaisjärven kotiseutumuseolla 19.7. Varpaisjärven Maalaismarkkinat olivat 23.7. ja kulttuuritoimi oli esittelemässä kuntaa ja tapahtumia omalla osastollaan. Juusto- ja viinijuhlat pidettiin kahden vuoden tauon jälkeen kaksipäiväisenä tapahtumana 6.-7.8. Perinteisten juustojuhlien lisäksi sunnuntaina oli Dannyn juhlakonsertti. Asutusmuseolla järjestettiin Museon metalli-ilta sekä päätösillat 12.-13.8. Taidekadun Aikataika 2.9. päätti kesän. Tapahtumissa oli kohtalaisesti kävijöitä, mutta juusto- ja viinijuhlat sekä

		kehittämiseksi jatkuu ja kulttuuritoimi on hankkeen yhteistyökumppanina. Kulttuuritoimi on mukana Hyvän olon Lapinlahti -ryhmässä sekä Jalostamo-ryhmässä. Järjestöyhteistyötä on jatkettu ja kehitetty. Kunta on mukana KuntaMatch-pilotissa, jossa kehitetään helppokäyttöistä, avointa tapahtumakalenteria kuntalaisten käyttöön. Ylä-Savon kulttuuritoimet hakevat yhteisille hankkeille rahoitusta sekä toimivat tiiviissä yhteistyössä. Pohjois-Savon kulttuurivastaavien yhteistyö jatkuu myös tiiviinä. Yhteistyö Maaseudun Sivistysliiton kanssa ITE-taiteen nostamiseksi matkailuvaltiksi jatkuu tiiviinä. Ylä-Savon matkailua kehitetään lisämi ja tienoot -verkoston kanssa. Lapinlahti on mukana ”Kestävää matkailua Ylä-Savoon” -hankkeessa ja kulttuurikoordinaattori on hankkeen ohjausryhmässä.	varsinkin sunnuntain konsertti jäivät kävijätavoitteestaan. Museot olivat auki normaalisti. Asutuseumuseolla oli keskimääräistä vähemmän kävijöitä, vain noin 450. Varpaisjärven kotiseutumuseon esineiden luettelointi saatiin valmiiksi. Kävijöitä kotiseutumuseolla oli noin 220. Pappilan kivinavetan näyttelyissä kävi yli 700 henkeä. Taidemuseo Eemilin kesänäyttelynä oli upea yli 200 ikonin näyttely, joka keräsi hyvin yleisöä. Kulttuuritoimi on ollut mukana kehittämässä Varpaisjärveläisten toimintaa myös hankkeen päättymisen jälkeen. Maaseudun Sivistysliiton kanssa on myös jatkettu yhteistyötä.
Kirjasto Lasten ja nuorten lukuharrastuksen edistäminen	Järjestetään vuosittain kirjastonkäytönopetusta vähintään kolmelle luokka-asteelle ja	Keväällä 2022 on järjestetty kirjavinkkaukset kaikille 3. ja 8. luokille.	Lukudiplomin suoritti 200 oppilasta ja kirjallisuussidiplomin 10 oppilasta.

Kirjastopalveluiden näkyvyyden lisääminen.	kirjavinkkauksia vähintään kahdelle luokka-asteelle, järjestetään viikoittain satutunteja, kannustetaan lukudiptomien suorittamiseen ja järjestetään lasten- ja nuorten tapahtumia. Tehdään kirjaston palveluita ja tapahtumia näkyvämmiksi ja tunnetummiksi asiakkaille aktivoimalla kirjaston somekanavien päivittämistä.	Satutunteja on pidetty viikoittain koronarajoitusten salliessa, sekä Lapinlahden pääkirjastolla, että Varpaisjärven lähikirjastolla. Koululaiset ovat suorittaneet lukudiptomeja. Maaliskuussa järjestettiin yhdessä kansalaisopiston kanssa Lasten Lauantai - tapahtuma kirjaston tiloissa. Tapahtumassa kävi lähes 250 henkilöä. Kirjaston somekanavia (facebook ja Instagram) on päivitetty aktiivisesti. Koko henkilökunta on kouluttautunut somemainosten tekemiseen. Kirjaston somekanavien seuraajamäärä on koko ajan kasvanut.	Kesälukuhaasteeseen osallistui 8 henkilöä, joista palkittiin 3. Kirjaston somekanavia päivitettiin aktiivisesti myös kesällä. Päivitysten tekemiseen osallistuivat myös kirjaston nuoret kesätyöntekijät.
Lisätään sidosryhmäyhteistyötä. Tilojen monikäyttöisyyden parantaminen.	Järjestetään tapahtumia ja kirjailijavierailuja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Tarjotaan uusilla tilaratkaisuilla asiakkaille muun muassa hiljaista opiskelua ja työskentelytilaa.	Kirjasto järjesti huhtikuun aikana kirjailijavierailuita yhdessä kansalaisopiston kanssa lukion auditoriossa. Kirjailijavieraina olivat Rosa Liksom, Heikki Turunen ja Antti Heikkinen. Uusi hiljainen työtila saatiin asiakkaiden käyttöön vuoden alusta.	Varpaisjärven lähikirjaston Toukokuu - tapahtumassa esiintyi kansanmusiikkiyhtye Mahottomat. Kävijöitä tapahtumassa oli yhteensä 185. Kirjaston uusi hiljainen työtila ja Kelan etäyhteyspisteen tila ovat olleet aktiivisessa käytössä.

KESKEISET MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA 2022

MUUTOS	TOTEUTUMINEN 30.4.	TOTEUTUMINEN 31.8.
Kansalaisopisto Vuoden 2022 talousarvio on laadittu 1.000 opetustuntia pienemmälle tuntimäärälle kuin talousarvio 2021, millä saadaan vajaan 25.000 € säästö huomioiden säästetyt palkkakulut sivukuluineen, säästetyt matkakorvaukset ja menetetyt opintomaksutulot.	Kevätlukukauden 2022 opetustuntimäärän on annettu leikkautua uutta opetustuntitavoitetta (n. 7.000t) tukevaksi. Lukuvuotta 2022-2023 on suunniteltu tämän tavoitteen ja kevätlukukauden toteutuman (n. 3.850t) pohjalta.	Kevätlukukautena 2022 toteutui 3.855,3t. Syyslukukausi on suunniteltu niin, että kalenterivuonna 2022 toteutuu opetustuntitavoitteen mukaiset 7.000t. Tämänhetkisen ilmoittautumistilanteen mukaan tavoite täyttyy tarkasti.
Kuopion konservatorion Lapinlahden toimipiste Kuopion konservatorion Lapinlahden toimipisteen vuoden 2022 talousarvio on laadittu Lapinlahden kunnan ja Kuopion konservatorion välisen sopimuksen pohjalta. 16.1.2018 hyväksytyn sopimuksen mukaan Lapinlahden kunnan kuntaosuus on 50.000 €/v.	Toiminta on tapahtunut talousarvion puitteissa.	Toiminta on tapahtunut talousarvion puitteissa.
Nuorisotyö Etsivän nuorisotyön rahoituksen jatkuminen. Wauto –liikkuvan nuorisotyön muodon kehittäminen kolmen kunnan / kaupungin yhteistyönä. E-pelaamisen toiminnan kehittäminen Bittiliigan kanssa yhteistyössä turvallisella alustalla ja nuorten kasvuntukeminen ja opastaminen somessa sekä netissä.	Etsivän nuorisotyön valtion rahoitus jatkuu vuonna 2022 ja uusi rahoitus myönnetty ajalle 1.9.2022-31.8.2023 Wauto –liikkuvan nuorisotyön muodon kehittäminen kolmen kunnan / kaupungin yhteistyönä. Nyt suunnitelmissa ottaa mukaan Varkaus (Siilinjärven ja Lapinlahden lisäksi) toimintaan, jossa Wauto toimintaa suunnitellaan myös osaksi nuorisopalveluja. E-pelaamisen toiminnan kehittäminen Bittiliigan kanssa yhteistyössä turvallisella alustalla ja nuorten kasvuntukeminen ja opastaminen somessa sekä netissä. Bittiliiga toiminta ei toteudu koska toiminta lakkautettiin liian suuren	Etsivälle nuorisotyölle haetaan rahoitusta ajalle 1.9.2023-31.8.2024. Kolmen kunnan Wauto (Lapinlahti-Siilinjärvi-Kuopio) etenee talousarvioon 2023 käsiteltäväksi. Mikäli Wauto toiminta toteutuu tämä mahdollistaa paremman jalkautuvan nuorisotyön ilta- ja viikonloppu aikaan kentälle. Lisäksi suunnitelmissa vuonna 2023 hankerahoitus Wauto toimintaan, jolla saataisiin palkattua kolmen kunnan yhteinen työntekijä Wautoon. Koulu nuoriso-ohjaajan rahoitusta haetaan syksyllä yhteistyössä Matin ja Liisan sekä Varpaisjärven yläkoulun kanssa. Oman kunnan toimintana työ saadaan paremmin

	suosion takia ja Bittiliigassa ei ollut osattu varautua resurssien näkökulmasta tilanteeseen. Nyt nuorisotyössä e-pelaamisen verkkotukena uusi Diskort alusta ja yhteistyötä kehitetään muiden toimijoiden kanssa	jalkautettua koulujen tarpeisiin hankkeen ehtojen mukaisesti.
Etsivä nuorisotyö Etsivän nuorisotyön rahoituksen jatkuminen.	Etsivän nuorisotyön valtion rahoitus jatkuu vuonna 2022 ja uusi rahoitus myönnetty ajalle 1.9.2022-31.8.2023.	Etsivän nuorisotyön valtion rahoitus jatkuu vuonna 2023 ja uusi rahoitus haetaan ajalle 1.9.2023-31.8.2024.
Muu kulttuuritoiminta		
Kirjasto Varpaisjärven lähikirjaston asiakaspalvelun aukioloa supistetaan ja omatoimiaukioloa lisätään, tämä mahdollistaa säästöjä henkilöstökustannuksista.	Varpaisjärven lähikirjaston asiakaspalveluaikoja on supistettu vuodenvaihteessa 2022, näin on saatu säästöjä henkilöstökustannuksissa.	Varpaisjärven lähikirjaston asiakaspalvelu on avoinna kolmena päivänä viikossa, muina aikoina palvelee omatoimikirjasto.

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN 2022

RISKI	TOTEUTUMINEN 30.4.	TOTEUTUMINEN 31.8.
Kansalaisopisto Opetustuntien leikkaamisella voi olla vaikutusta opiskelijamäärien laskuun, jos opetustarjonnan monipuolisuutta joudutaan supistamaan. Leikkauksilla voi olla myös vähentävä vaikutus valtionosuuteen.	Opetustuntimäärän leikkausten (1.000t + 1.000t) seurauksena opiskelijamäärä on pudonnut merkittävästi ja putoaa edelleen. Samalla toiminnan vaikuttavuus vähenee. Opetusta leikataan lukuvuodelle 2022-2023 niin ryhmä- kuin yksilöopetuksen osalta, jotta päästään uuteen leikattuun opetustuntitavoitteeseen. Jotta opetustarjonnan monipuolisuus jossain määrin säilytetään, kohdistetaan leikkausta suurimpiin aloihin eli etenkin musiikin- ja liikunnan opetukseen. Osa nykyisistä opiskelijoista ja osa tuntiopettajista	Leikatun opetustuntimäärän myötä opiskelijamäärä laskee ja toiminnan vaikuttavuus vähenee. Kuntalaisilta tulleen kritiikin ja kysynnän pohjalta on opinto-ohjelmaan palautettu ja lisätty muutamia toivottuja kursseja talousarvion ja opetustuntitavoitteen puitteissa.

	ei voi leikkauksen seurauksena jatkaa kansalaisopistossamme.	
Kuopion konservatorion Lapinlahden toimipiste Opetustilat Umpikujalla ovat ikääntymässä.	Toiminta on jatkunut entisissä tiloissa Suomen mallin Viisussa kokoontuvaa Musiikkipajaa lukuun ottamatta. Mahdollista siirtymistä toisiin tiloihin on suunniteltu.	Toiminta jatkuu suunnitellusti Umpikujalla. Muutto toisiin tiloihin odottaa tilarakenteen laajempaa uudelleenjärjestelyä Lapinlahden kunnassa.
Nuorisotyö Yksintyöskentelyssä väkivallan riski on kasvaa voimakkaasti edelleen, koska nuorten päihteiden käytössä lisääntyy huumausaineet ja lääkkeiden käyttö.	Yksintyöskentelyssä väkivallan riski on kasvaa voimakkaasti edelleen, koska nuorten päihteiden käytössä lisääntyy huumausaineiksi luokiteltavien lääkkeiden käyttö. Nuorisotila Laparille joka keskeisellä paikalla Lapinlahden keskustassa hankittiin vuoden alusta turvakello, jolla vartijan saa hälytettyä paikalle uhkaavan tekijän huomaamatta. Nuorisotoimelle hankitaan työvaatetus jalkautuvaan työhön ja kotikäynneille, jossa selkeästi kirjattua nuorisotyö ja tämä helpottaa/luo turvallisuutta huomattavasti kohtaamis- tilanteissa kun kohdattava tietää kuka hänen luokseen tulee. Tämä hyväksyttiin työterveyden työpaikka käynnillä nuorisotoimessa.	Toiminta jatkuu suunnitellusti
Etsivä nuorisotyö Rahoituksen loppuminen hankkeelle.	Etsivä nuorisotyössä on menossa kahdeksas rahoituskausi 1.9.2021 - 31.8.2022 ja uusi rahoitus myönnettiin yhdeksännelle rahoituskaudelle 1.9.2022 – 31.8.2023. Rahoituksen päätyttyä, pitää etsivä nuorisotyö vakiinnuttaa osaksi kunnan toimintaa huomioiden nuorisotoimen henkilöresurssien riittävä määrä. Mikäli uutta rahoitusta ei saada, on sillä myös suora vaikutus nuorisotoiminnan heikkenemiseen henkilöstöresurssien pudotessa kahteen ja puoleen, jonka suora vaikutus on toiminnan supistamiseen mm. ennaltaehkäisevään työhön.	Etsivässä nuorisotyössä on menossa yhdeksäs rahoituskausi 1.9.2022 - 31.8.2023. Uutta rahoitusta haetaan kymmenennelle rahoituskaudelle 1.9.2023 – 31.8.2024. Etsivä nuorisotyö on vakinaistettu kaikissa muissa Ylä-Savon kunnissa paitsi Lapinlahdella osaksi kunnan toimintaa. Vakinaistaminen ei vaikuta valtion rahoituksen hakuun. Rahoituksia haetaan silti samalla ja saadaan myös maksimin mukaisesti AVI:ltä mitä sillä hetkellä myönnetään. Etsivä nuorisotyö on lakisääteinen toiminta, joka kunnan on järjestettävä heikentämättä nuorisotyön resursseja.

		Etsivä nuorisotyö tulisikin vakiinnuttaa osaksi kunnan toimintaa. Mikäli uutta rahoitusta ei saada, on sillä myös suora vaikutus nuorisotoiminnan heikkenemiseen henkilöstöresurssien pudotessa kahteen ja puoleen, jonka suora vaikutus on toiminnan supistamiseen mm. ennaltaehkäisevään työhön, etsivän nuorisotyön osalta sekä nuorisotila toiminnan ja aukiolojen supistamiseen.
Muu kulttuuritoiminta Varpaisjärven kotiseutumuseon rakennusten kunto on mahdollinen riski. Erityisesti vuotava katto aiheuttaa vaaran museossa säilytettävälle kokoelmalle. Tila-asiaa tulee tarkastella vuoden 2022 aikana.	Rakennusten tilanne on ennallaan. Tilannetta seurataan ja selvitetään korjaustarpeet, kustannukset sekä rahoituskanavat tarkemmin kesän aikana teknisen toimen kanssa.	
Kirjasto Henkilöstöresurssin riittävyys ja kirjastoammatillisesti pätevän henkilöstön saaminen määräaikaisiin työsuhteisiin. Taloudellisten resurssien riittävyys kokoelmaa monipuolistettaessa esimerkiksi liikuntavälineiden ja kausikorttien osalta. Koronapandemian mahdolliset pysyvät vaikutukset kävijä- ja lainausmääriin.	Yksintyöskentely on lisääntynyt pääkirjaston osalta, näin on pystytty sopeutumaan vähentyneeseen henkilöstöresurssiin. Henkilökunnalla on käytössään turvapainikkeet. Liikuntavälineitä ja kausikortteja ei ole pystytty vielä hankkimaan lainauskäyttöön.	Määräaikaisiin työsuhteisiin on valtaosin saatu kirjastoammatillisesti päteviä henkilöitä.

Varhaiskasvatus

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN 30.4.	TOTEUTUMINEN 31.8.
Opetussuunnitelmauudistus	Kunnan varhaiskasvatussuunnitelma tulee päivittää kevään 2022 aikana varhaiskasvatuslain muutoksien takia. Kunnan esiopetussuunnitelmaa kehitetään ja päivitetään.	Esiopetussuunnitelman ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden päivitystyö on käynnissä.	Opetussuunnitelmat on päivitetty ja ne on käsitelty palvelulautakunnassa elokuussa.
Sähköisten asiointipalvelujen lisääminen	Pro Consona Varhaiskasvatuksen versiopäivitys CGI Vesa – versioon: palvelu on saumattomasti toimiva, laajennettavissa oleva modulaarinen kokonaistoiminnanohjausratkaisu.	CGI Vesan käyttöönotto siirtyy vuodelle 2023 toimittajasta johtuvista syistä.	CGI Vesan käyttöönotto siirtyy vuodelle 2023 toimittajasta johtuvista syistä.
Liikunnan ja toiminnallisten menetelmien ylläpitäminen	Hyödynnetään edelleen kansallista liikkumis- ja hyvinvointiohjelmia Liikkuva varhaiskasvatuskasvatustyössä: haetaan liikunnallisen elämäntavan avustusta vuodelle 2022.	Liikunnallisen elämäntavan avustusta on saatu 6600,00 euroa: hankkeen kokonaiskustannukset 13200,00. Hankesuunnitelma on tehty ja hanke on aloitettu 1.3.2022.	Liikuntavastaavien verkosto on kokoontunut kaksi kertaa: Liikunnan vuosikello on saatu valmiiksi ja hankkeen avulla on järjestetty Liikuntaleikkikoulu-ohjaajakoulutus.
Monitoimijaisen työn lisääminen	Monitoimijaisen yhteistyömallin tiivistäminen.	Lapset puheeksi-menetelmäkoulutukset ovat toteutuneet ja Varpu-aikoja on käytetty aktiivisesti.	Varpu-ajan nimitys muuttuu Yhdessä-ajaksi. Seuraava Lapset puheeksi- koulutus alkaa syyskuussa.
Ruokakasvatusten edistäminen	Kokoava-hankkeeseen osallistuminen. Aiemman Ruokakunta-hankkeen toimintamallien ja työkalujen juurruttaminen varhaiskasvatyksiköissä.	Alapitkän ja Nerkoon päiväkodit osallistuvat Kokoava-hankkeeseen. Ruokakasvatustyöryhmä koordinoi jatkossa lasten ruokailun ja ruokakasvatuksen suunnittelua, toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varhaiskasvatuksessa.	Ruokakasvatuksen Pyöreä pöytä- tilaisuus on ollut toukokuussa.

KESKEISET MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA 2022

MUUTOS	TOTEUTUMINEN 30.4.	TOTEUTUMINEN 31.8.
Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä vähenee.	Varhaiskasvatuksen menot ovat pienentyneet.	Varhaiskasvatuksen menot ovat pienentyneet.

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN 2022

RISKI	TOTEUTUMINEN 30.4.	TOTEUTUMINEN 31.8.
Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen kertymä pienenee.	Asiakasmaksukertymä on pienentynyt 28 %. 1.8.2022 on tulossa muutoksia asiakasmaksuihin, jotka pienentävät lisää tulokertymää.	Asiakasmaksu kertymä pienenee 1.8.2022 voimaantulleiden muutosten takia.

Tukipalvelut

Sivistystoimen tukipalveluihin kuuluu: sivistysosaston hallinto, koulutapaturmat, hankkeet ja oppilashuolto.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN 30.4.	TOTEUTUMINEN 31.8.
Oppilaiden ja opiskelijoiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen koulun arjessa ja yhteistyötahojen kanssa.	Oppilashuoltolain ja opetussuunnitelman mukaisten vakiintuneiden käytäntöjen jatkaminen kunnan kaikilla kouluilla ja lukiossa Työn kohdentaminen varhaiseen puuttumiseen, mm. luokkakohtaista työskentelyä lisäämällä, poissaoloihin puuttumalla, kouluhenkilöstön konsultaatiota lisäämällä.	Vakiintuneita käytäntöjä on jatkettu kaikilla kouluilla. Varhaiseen puuttumiseen on saatu lisäresurssia kasvattamalla koulupsykykarin resurssia puolikkaasta kokonaiseksi sekä hyödyntämällä sitouttavan kouluyhteistyötekijän työpanosta.	Koulupsykykaritoiminta jatkuu kokonaisena työaikana joulukuun loppuun.

	Tavoitteellinen ja säännöllinen yhteistyö kunnan eri tahojen kanssa (lastensuojelu, perhe- ja mt-neuvola, nuorisotyö). Yhteisöllisen oppilashuollon vuosikellon suunnittelu ja käyttöönotto.	Toteutunut osittain Ei toteutunut	
Osallistuminen kehittämishankkeisiin	Kehittämishankkeiden avulla tuetaan perusopetuksen laadullista kehittämistä. Mahdollisuuksien mukaan haetaan hankerahoitusta.	Hankerahoitusta hyödynnetty mm sitouttavassa kouluyhteisöhankeessa sekä opinto-ohjauksen hankkeessa. Uusia hankerahoituksia on haettu. Isoimmat saadut rahoitukset ovat perusopetuksen, esiopetuksen sekä varhaiskasvatuksen tasa-arvohankkeet.	
Oppilaiden hyvinvoinnin tukeminen myös poikkeustilanteiden kuten karanteenin tai etäopetuksen aikana	Yhteydenpito internetin ja puhelimen välityksellä niin oppilaiden, huoltajien, opettajien, kuin koulun ulkopuolisen verkoston kanssa. Mikäli perinteiset tapaamiset sallitaan, toteutetaan ne turvallisuutta noudattaen koululla. Lisäksi ylläpidetään tiivistä yhteistyötä mm terveydenhuollon sekä sosiaalitoimen kanssa, jotta kokonaisvaltainen ja oikea-aikainen tuki tavoittaa nuoren ja kotiväen.	Poikkeustilanteiden yhteydenpitoa suunniteltu ja toteutettu käytännössä etäyhteyksien avulla oppilaille ja huoltajille.	Palattu lähikontakteihin .

Lape-mallin kehittäminen ja käyttöönotto	Sivistysosaston palvelujen kehittäminen ja käyttöönotto osana Lape-toimintaa.	Lape-toimintojen kehittämistä jatkettu	LaPe -yhteistyötä tiivistetty ja toimintamuotoja sovittu.
Oppilashuoltopalvelujen soteen siirtymisen valmistelu	Pyritään pitämään palvelujen saatavuus vähintään nykyisellä tasolla soteuudistuksen jälkeen 2023.	Yhteensovittamista jatkettu. Tietopyyntöihin on vastattu	Yhteensovittamisen aikataulussa pysytty.

KESKEISET MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA 2022

MUUTOS	TOTEUTUMINEN 30.4.	TOTEUTUMINEN 31.8.
Ei merkittäviä muutoksia	Ei merkittäviä muutoksia	Ei merkittäviä muutoksia.

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN 2022

RISKI	TOTEUTUMINEN 30.4.	TOTEUTUMINEN 31.8.
Palveluiden kysynnän ja henkilöresurssien yhteensovittaminen	Haasteena oppilashuollon henkilöstön vaihtuvuus	Muutosvaiheen resurssien kysynnän ja tarjonnan

UUDET DIGIRATKAISUT SIVISTYSOSASTOLLA

Ruutuvihkon käyttöönotto perusopetuksessa ja lukiossa. Ohjelma automatisoi oppilasverkon tunnushallintaa. CGI Vesan käyttöönotto siirtyy vuodelle 2023 toimittajasta johtuvista syistä.

KUNTASTRATEGIAN TOIMEENPANO SIVISTYSOSASTOLLA 2022

Kärkitavoite 1. Lapinlahti on hyvä paikka asua ja yrittää

Painopiste	Toimenpiteet 2018-2022	Toimenpiteet 2022	Vastuutaho	Toteuma
Yritysten toimintaedellytysten varmistaminen				
Työvoiman saatavuuden varmistaminen	Varmistetaan kunnan oppilaitoksissa järjestettävien yrittäjäyyskasvatusopintojen tiivis yhteistyö työelämään ja tulevaisuuden työmahdollisuuksiin kotiseudulla.	Tapahtumien järjestäminen yhteistyötahojen kanssa. Vierailut yrityksiin. Koulupudokkuuden ehkäisy, ohjaus ja oikea-aikaisten koulutusta ja työllistymistä edistävän toiminnan turvaaminen oppivelvollisuusiän nosto huomioiden ja etsivällä nuorisotyöllä alle 29-vuotiaiden nuorten parissa. 16- alle18 vuotiaiden koulutusohjaus oppivelvollisuuslain mukainen vastuu nuoriso-ohjaajalla.	Osastopäällikkö, rehtori, opinto-ohjaajat, Etsivä nuorisotyö, nuoriso-ohjaajat, oppilashuolto, opinto-ohjaajat	Tet-jaksot toteutuneet suunnitellusti. Oppilaitosvierailut toteutuneet suunnitellusti. Opetuksen järjestäjä on seurannut oppivelvollisuuden toteutumista ja ohjannut niitä opiskelijoita, joilla oppivelvollisuuden suorittaminen on ollut Haasteellista. Etsivä nuorisotyö on ohjannut asiakkaita oikea-aikaisten palvelujen piiriin hyödyntäen monialaista verkostoa ja yhteistyö kumppaneita mm yritysten kanssa. Oppivelvollisuuslain mukaiset ohjaukset ovat toteutuneet määräajoissa
Lapinlahti on aktiivisten ihmisten yhteisöllinen kunta	Tapahtumakalenterin käytön tehostaminen Kesälehti, kesäesite, kuntaesite: uudistaminen ja kehittäminen	Tapahtumakalenterin ylläpitäminen Kehitetään ja uudistetaan kesälehteä, kesäesitettä sekä kuntaesitettä. Tarkastellaan siirtymistä digilehteen. Aktiivinen tiedottaminen eri some kanavia hyödyntäen nuorille	Kulttuurikoordinaattori Kulttuurikoordinaattori Etsivä nuorisotyö ja nuoriso-ohjaajat	Kuntamatch-kalenterin pilotti Kesäesite tehdään, koska koronatilanteen helpotuttua myös tapahtumia on tulossa runsaasti ja esitettä on toivottu. Kulttuuritoimi osallistuu paikallislehden kesäliitteen tekoon. Toteutunut sonnitellusti hyödyntäen somekanavia tehden näkyväksi kunnassa tapahtuvaa toimintaa ja palveluohjausta

		suunnatuista tapahtumista ja palveluista		
	Kannustamme ja tuemme toimimaan ja harrastamaan yksin ja yhdessä	Laaja-alainen yhteistyö osastojen ja kolmannen sektorin välillä. Haetaan hankkeita, jotka edesauttavat harrastetoiminnan kehittämistä Aktiivinen tiedottaminen eri somekanavia hyödyntäen nuorille suunnatuista harrastusmahdollisuuksista ja asiakas työssä etsien kannatteleva ja syrjäytymistä ehkäisevää harrastustoimintaa	Osastopäällikkö, kulttuurikoordinaattori Kansalaisopisto on rehtori Etsivä nuorisotyö, nuoriso-ohjaajat	Kirjoituskilpailu Lapinlahti-Seuran kanssa toteutui. Yhteistyö yhdistystoimijoiden kanssa on tiivistä. Toteutunut suunnitellusti hyödyntäen somekanavia tehden näkyväksi kunnassa tapahtuvaa toimintaa
	Lapinlahdella on omaleimaisia tapahtumia ja kulttuuripalveluja sekä asukkaille että matkailijoille	Kunta yhteistyökumppanina mm. tapahtumassa, Juusto- ja Viinijuhlissa, Maalaismarkkinoilla, Asutusmuseon tapahtumissa. Kunta järjestää Aikataika ja Toukokaikataapahtumat.	Kulttuurikoordinaattori	Asutusmuseo avataan normaalisti yleisölle ja museolla järjestetään tapahtumia. Toukokaikataapahtuma toteutuu ja järjestetään yhdessä kolmannen sektorin kanssa. Juusto- ja viinijuhlien suunnittelu on täydessä käynnissä ja kulttuurikoordinaattori on Juustonyhdistyksen ry:n sihteerinä edelleen. Taidekadun AIKATAIKA Lapinlahdella paikallisen ja alueellisen kulttuurin ja taiteen merkkitapahtumana.

Kärkitavoite 2. Taloutemme on terve ja vakaalla pohjalla

Painopiste	Toimenpiteet 2018-2022	Toimenpiteet 2022	Vastuutaho	Toteuma
Kustannustehokkaat palvelut	Palvelurakenteen tarkastelu - Tarkastelussa huomioidaan palvelutarve ja ympäristön kuntien palvelutaso. - Painopiste on lakisääteisissä	Lasten määrän vähentyminen vahvistunut. Erityisesti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta tehtävä laaja	Osastopäällikkö, esimiehet, palvelulautakunta	Palveluverkkoselvitys tehdään osana talousarvion valmistelua

	palveluissa. Uudet toteutustavat otetaan käyttöön ei- lakisääteisissä palveluissa. - Sivistystoimessa tehdään palveluverkkotarkastelu, joka koskee koko sivistystoimea (koulu, kulttuuripalvelut, varhaiskasvatus). Tässä tarkastelussa huomioidaan palveluverkon rakenne sekä palvelun laajuus. Kirjastotoimen osalta tulee selvittää kirjastoautopalveluiden tulevaisuus. Nykyinen kirjastoauto tulee elinkaarensa päähän tämän valtuustokauden aikana. Sivistyspalveluissa lasten määrän väheneminen aiheuttaa tarpeen tarkastella palveluverkkoa niin koulujen kuin päivähoidon osalta. Varhaiskasvatus ja perusopetus ovat tällä hetkellä järjestetty Lapinlahdella kustannustehokkaasti. Sivistyspalvelujen osalta kansalaisopistotoimintaan ja muuhun vapaaseen sivistystyöhön on Lapinlahdella panostettu keskivertoa enemmän.	palveluverkkoselvitys.		
	Tarkastellaan asiakasmaksujen taso.	Asiakasmaksujen taso varhaiskasvatuksessa iltapäivätoiminnassa sekä kansalaisopistossa tarkastellaan vuoden elokuun ja	Osastopäällikkö, esimiehet, palvelulautakunta	Asiakasmaksuja tarkasteltu säännöllisesti.

		lokakuun välisenä ajankohtana		
	Varmistetaan henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi. Palvelujen tuottamisessa avainasemassa on henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi. Tämä varmistetaan pitkäjänteisellä henkilöstöpolitiikalla, johon kuuluu mm. avoin vuorovaikutus, henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä hyvä esimiestyö. Kunnan henkilöstöpolitiikkaa määrittävät hyväksytyt suunnitelmat (esim. talousarvio, tasa-arvosuunnitelma) ja toimenpidemallit (esim. varhaisen välittämisen – malli).	Wälitä-mallin käyttöönotto. Esimiestyön kehittäminen koulutuksiin osallistumalla. Kokouskäytäntöjen ja tiedottamisen kehittäminen.	Osastopäällikkö, esimiehet	Wälitä-työkalun käyttöä tehostettu. Esimiehillä on ollut mahdollista osallistua koulutuksiin. Kokouskäytänteissä on siirrytty mahdollisuuksien mukaan Teams-kokouksista kokouksiin, jossa osallistujat ovat läsnä. Kokouksiin on jätetty mahdollisuus osallistua myös etänä. Tätä hyödynnetty siten, että esim. koronassa oleva henkilökunta on voinut osallistua koulutuksiin.
	Palvelulautakunta seuraa jokaisessa kokouksessa talouden kehittymistä.	laatii talousarvion ennusteen jokaiseen lautakuntaan.	Osastopäällikkö, palvelulautakunta	Taloudellisia toteumia seurattu kaikissa lautakunnissa
Ajanmukaiset toimintatavat muuttuvassa toimintaympäristössä	Digitalisaation hyödyntäminen, yhteistyö palvelutuotannossa.	Varhaiskasvatuksen palveluiden muuttaminen sähköisiksi	Osastopäällikkö, esimiehet	Digiratkaisuja kehitetty edelleen.
	Huomioidaan palvelutuotannossa aktiivisesti ostopalveluiden mahdollisuus.	Tarkastellaan osana palveluverkkotarkastelua	Osastopäällikkö, esimiehet	Koulupsykologin testauksia tuotettu ostopalveluina.
	Kolmannen sektorin tukeminen, aktivointi ja yhteistyö.	Tukemista ja aktivointia kehitetään osana LAPE-työtä	Osastopäällikkö, kulttuurikoordinattori Etsivä nuorisotyö ja nuoriso-ohjaajat	Muu kulttuuritoimi on mukana Hyvän olon Lapinlahti-ryhmässä
	Hallintokuntien välisen yhteistyön tiivistäminen kunnan sisällä.	Yhteistyötä kehitetään osana LAPE-työtä	Osastopäällikkö, esimiehet	Yhteistyötä on jatkettu.
Investointien suunnitelmallisuus				Pienten koulujen irtaimiston yhteishankinta viety investointiesitykseksi.
Omaisuuksien järjestyminen hallinta				Yhteistyökuvioita jatketaan.

Valtuusto on hyväksynyt kärkitavoitteen painopisteeksi sen, että kunnan taseessa on ylijäämää, kuntakonsernin tulos on positiivinen joka vuosi. Hallintokuntien tulee laatia tarkentavia mittareita kärkitavoitteen saavuttamiseksi.

Mittari	Tavoitetaso	Lähtötaso
Perusopetuksen oppilaskohtaiset kustannukset	Perusopetuksen oppilaskohtaiset kustannukset ovat korkeintaan Pohjois-Savon keskimääräistä tasoa.	Vuonna -16 Pohjois-Savossa perusopetuksen kustannukset olivat 9120 €/oppilas ja Lapinlahdella 8760 €/oppilas Vuoden -18 tilaston mukaisesti Pohjois-Savo 9107 €/oppilas Lapinlahdella 8306 €/oppilas. Kustannukset Lapinlahdella ovat laskeneet enemmän kuin Pohjois-Savossa keskimäärin Vuoden -19 tilaston mukaisesti perusopetuksen kustannukset Pohjois-Savossa olivat 914 € / asukas Lapinlahdella kustannukset olivat 958 € /asukas (9107 € / oppilas) Oppilaskustannukset Lapinlahdella ovat nousseet erityisopetuksen resurssin lisäämisen sekä oppilasmäärän laskun takia. Vuoden -20 tilaston mukaisesti perusopetuksen kustannukset Pohjois-Savossa olivat 916 € / asukas Lapinlahdella kustannukset olivat 980 € /asukas (8854 € / oppilas) Oppilaskustannukset Lapinlahdella ovat nousseet asukasta kohden, mutta kustannukset ovat laskeneet oppilasta kohden.
Varhaiskasvatuksen kustannukset	Varhaiskasvatuksen kustannukset ovat lasten määrään suhteutettuna korkeintaan Pohjois-Savon keskimääräistä tasoa.	Vuonna -16 Pohjois-Savossa varhaiskasvatuksen kustannukset olivat 6746 €/0-6 v lapsi ja Lapinlahdella 5215 €/0-6 v lapsi Vuonna -18 Pohjois-Savossa varhaiskasvatuksen kustannukset olivat 7 345 €/0-6 v lapsi ja Lapinlahdella 6026 €/0-6 Kustannusero Pohjois-Savon ja Lapinlahden välillä on pysynyt lähes samansuuruksena.

		Vuona -19 varhaiskasvatuksen kustannukset Pohjos-Savossa olivat 530 €/asukas ja Lapinlahdella 373 €/asukas. Varhaiskasvatuksen palveluja tuotetaan Lapinlahdella kustannustehokkaasti. Vuonan -20 varhaiskasvatuksen kustannukset Pohjos-Savossa olivat 522 €/asukas ja Lapinlahdella 338 €/asukas. Varhaiskasvatuksen palveluja tuotetaan Lapinlahdella kustannustehokkaasti. Varhaiskasvatuksen luvuissa näkyy koronan vaikutus. Lapsia oli varhaiskasvatuksen piirissä normaalia vähemmän ja hoitajia lomautettiin.
--	--	--

TEKNINEN JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Tekninen osasto

TEKNISEN OSASTON ALAISEN TOIMINNAN TALOUSARVION TOTEUTUMA 31.8. JA TILINPÄÄTÖSENNUSTE (1 000 €)

	Ta 2022	Toteuma € 30.4.2022	Toteuma % 30.4.2022	Toteuma € 31.8.2022	Toteuma % 31.8.22	TPE 31.12.2022	Poikkeama €
Toimintatulot	1 532	582	38,0	986	64,4	1 560	28
Valmistus omaan käyttöön				17		17	17
Toimintamenot	-6 176	-2 376	38,5	-4 137	67,0	-6 150	26
Toimintakate	-4 644	-1 794	38,6	-3 133	67,5	-4 573	71
Suunnitelmapoistot	-3 060	-724	23,7	-1 453	47,5	-3 060	0
Sisäiset tulot	4 727	1 575	33,4	3 155	66,7	4 727	0
Sisäiset menot	-433	-133	32,8	-283	66,7	-433	0
Tilikauden tulos (sis.sisäiset erät)	-3410	-1 076	31,6	-4 586	59,5	-3 339	71
Vyörytyserämenot	-117	-	-	-	-	-177	0

Tekninen toimi

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutuminen
Sirenin koulurakennuksen peruskorjauksen onnistunut toteuttaminen	Peruskorjauksen toteuttaminen	30.4.2022/ 31.8.2022 Urakka vastaanotettu. Joitain töitä vielä kesken, pääosin omana työnä toteutettavia
Raportti/Suunnitelma Lapinlahden liikunta- ja ulkoilupaikoista sekä leikkikentistä (Ei, Haminmäki). Kuntokartoitus, käyttömäärät, kustannukset.	Kartoituksen laadinta ja PTS.	Kartoitus aloitettu.
Salkku C päivitys ja vuoden 2020–21 aikana viivästyneiden toimenpiteiden suunnitelman mukainen toteuttaminen talousarvion puitteissa.	Myynnit ja purkamiset. Päivitystyön tekeminen.	Päivitys laadittu.

KESKEISET MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA 2022

Muutos	Toteutuminen 30.4.2022/ 31.8.2022
Investointien toteutuminen/toteuttaminen suunnittelullisesti	Hintatason nousut ja tarjoajien vähyys aiheuttavat muutoksia investointien toteuttamisessa. Useita kilpailutuskiirroksia. urakointimalli muutettu omajohteiseksi projektiksi, esim. Haminamäen jalkapallokentän huoltorakennus ja Lapinlahden kirjaston katto. Kustannusvaikutus myös jo aloitettuihin ja toteutuneisiin projekteihin. Esim. Siren-koulurakennus.

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN 2022

Riski	TOTEUTUMINEN 30.4.2022/ 31.8.2022
Henkilöresurssi riski; Maanmittausinsinöörin paikka. Haulle esitetty aikalisää, yksi hakukerta suoritettu - osaavien hakijoiden puute	Tekemättömiä tehtäviä, olemassa olevalla resurssilla osa asioista hoidetaan viiveellä. Maanmittausinsinöörin tehtäviä osittain hoidetaan maanmittausalaa opiskelevan määräaikaisesta toimesta 1.9. alkaen.

Liikenneväylät ja yleiset alueet

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMA 31.8.2022

Tavoitteet	Toimenpide	Toteutuminen
Katuverkon kuntoluokkien nostaminen.	Peruskorjaus- ja päällystysohjelmaa toteutetaan määrärahojen puitteissa. Kesäkauden kunnossapitotason säilyttäminen riittävällä tasolla.	30.4.2022 Rakennus- ja kesäkunnossapitokausi käynnistyy toukokuussa 31.8.2022 Kesäkunnossapidon välttämättömät toimenpiteet on suoritettu: lanaukset, suolaus, niitot, pienet paikkaukset. Uudet päällysteet ja korjatut katurakenteet 12 000 m ²
Asuinympäristöjen viihtyisyyden parantaminen.	Jatketaan puistometsien hoitotoita vuonna 2019 valmistuneen suunnitelman ja vuonna 2020 laaditun työohjelman pohjalta.	30.4.2022 Puistometsien raivausta tehty kevätkaudella. Puistometsien hoitoon soveltuva määräaikainen henkilöstö on rekrytoitu. 31.8.2022 Suunnitelman mukaisia puistometsäalueita on käsitelty yhteensä 18,1 ha: Lapinlahti

		- harvennushakkuut 13,6 ha - pienpuuston hoito 2,5 ha (vesakoiden raivausta) Varpaisjärvi - pienpuuston hoito 2,0 ha Alapitkällä ei ole tehty puistoalueiden siistimisiä tänä vuonna.
Leikkikenttien, uimarantojen ja -paikkojen kunnossapidon resurssien kohdentaminen keskeisille alueille.	Toimitaan 2021 päivitetyn, vuonna 2017 laaditun leikkikenttien ja uimarantojen tarveselvityksen pohjalta	30.4.2022 Leikkikenttien tarkastukset aloitettu. 31.8.2022 Leikkikenttien tarkastukset suoritettu kesän aikana ja korjauksia tehty tarpeen mukaan. Leikkikenttien omavalvontajärjestelmää kehitetty ja kalustoluettelot päivitetty ajan tasalle.
Lapinlahden ilmastosuunnitelman 2021–35 tehtävätaulukon asioiden käynnistäminen ja toteuttaminen.	Käynnistetään toteutus helposti toteutettavilla ja kustannustehokkailla toimenpiteillä tai tehostetaan jo käyttöön otettuja toimenpiteitä.	30.4.2022/31.8.2022 Toimenpiteitä on toteutettu mm metsänhoidon toimenpiteissä ja suunnitteilla mm. valaistuksen ohjauksen osalta. 31.8.2022 Selvitys katuvalaistuksen energiatehokkuuden tehostamiskeinoista, kuten ohjausjärjestelmät, LED-valaisimet, käynnissä.

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN 2022

RISKI	TOTEUTUMINEN
Koneiden ja rakennusmateriaalien saatavuusongelmat. Materiaalit ja koneet tilataan hyvissä ajoin.	30.4.2022 Rakennusmateriaalien saatavuus ei ole toistaiseksi aiheuttanut ongelmia, mutta riski on kesäkaudelle olemassa. Teknisen osaston käyttöön hankittavien koneiden toimitusaikataulu on viivästynyt, mutta toimitukset näillä näkymin toteutuvat kesäkuun alkuun mennessä. 31.8.2022

	Rakennusmateriaalien toimituksessa ei ole ollut toistaiseksi ongelmia, lievä riski loppuvuonna edelleen olemassa. Teknisen osaston käyttöön hankittavien koneiden toimitus on viivästynyt edelleen. Liikuntalaitokselle tekonurmikentän hoitoon hankittu traktori saadaan syyskuun aikana, mutta puistopuolelle hankitun ajoleikkurin toimitus on edelleen epävarmaa.
Katualueiden kunnossapito jää puutteelliseksi eikä peruskunnostushankkeita pystytä toteuttamaan koko laajuudessaan. Toimintoja priorisoidaan ja pitkäntähtäimen vaikutukset huomioidaan.	30.4.2022 Talvi 2021–2022 oli jälleen runsasluminen, mikä näkyy suoraan talvikunnossapidon kustannuksissa. Tästä johtuen on todennäköistä, että kesäkunnossapidon tasosta joudutaan tinkimään. Rakentamisen materiaalien ja työn hinta on noussut merkittävästi. Kaikkia suunniteltuja peruskunnostushankkeita ei välttämättä pystytä toteuttamaan tai niiden laajuutta joudutaan supistamaan kohonneista rakentamiskustannuksista johtuen. 31.8.2022 Kesäkunnossapitoa on toteutettu vain välttämättömiltä osin teiden lanauksen, suolauksen ja asfalttipaikkauksen osalta. Ojien perkauksia tai sorastuksia ei ole toteutettu lainkaan. Rakentamisen ja materiaalien hinnan noususta ja toteutettavina olleissa hankkeissa ilmenneistä yllättävistä lisätöistä johtuen osa suunnitelluista peruskunnostushankkeista joudutaan siirtämään tuleville kausille.

Kiinteistökeskus

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITTEET	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN
Lapinlahden ilmastosuunnitelman 2021–35 tehtävätaulukon asioiden käynnistäminen ja toteuttaminen	Käynnistetään toteutus helposti toteutettavilla ja kustannustehokkailla toimenpiteillä tai tehostetaan jo käyttöön otettuja toimenpiteitä.	30.4.2022 Toimenpiteitä on aloitettu. Energiatodistuksia laadittu. 31.8.2022 Pyritty tehostamaan päivittäistä toimintaa ja energia seurantaa.
Kaukolämmön energiakustannusten pienentäminen ja tehokkuuden parantaminen	Tehdään mitoitusvirtaamien tarkastelu. Tarkistetaan lämmönvaihtimien ja järjestelmien kunto ja tehdään tarvittaessa optimointia.	30.4. ja 31.8.2022 Säätötöitä on jatkettu edelleen optimoinnin parantamiseksi.

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN 2022

RISKI	TOTEUTUMINEN 30.4. JA 31.8.2022
Kaukolämmön markkinahinnan nousu	Kaukolämmön markkinahinta on noussut
Polttoöljyn markkinahinnan nousu	Polttoöljyn markkinahinta on noussut
Rakennusmateriaalien hintojen nousu	Rakennusmateriaalit on kallistuneet
Rakennusmateriaalien saatavuus	Rakennusmateriaalien saatavuus on heikentynyt selvästi
Elektroniikkakomponenttien saatavuus	Elektroniikkakomponenttien saatavuusongelmat ovat lisääntyneet ja toimitusajat pidentyneet
Metallien saatavuus	Rakennusmateriaalien saatavuus on heikentynyt merkittävästi, esimerkiksi teräs- ja kuparituotteissa
Rakennusurakoiden kilpailutus	Urakkakilpailutuksiin ei ole riittävästi osallistujia
Rakennuskannan ikäjakautuma	Rakennuskanta alkaa olla vanhaa ja käyttöhistoriansa päässä. Rakennuskanta vanhenee ja korjausvelka kasvaa

Hintatason noususta ja tarvikkeiden saatavuudesta johtuen joitain toimenpiteitä tai töitä joudutaan eritilanteissa siirtämään eteenpäin.

Liikuntatoimi

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN
Monipuoliset ja hyvin hoidetut liikuntapaikat. Huolehditaan kustannustehokkuudesta liikuntapaikkojen hoidossa	Liikuntapaikkojen hoidosta vastaa pääsääntöisesti liikuntatoimen henkilökunta ja näitä kohteita ovat: hiihtoladut, moottorikelkkareitti, yleisurheilupaikat, kuntosalit, jalkapallo ym. kentät. Jääalueiden hoidossa käytetään ulkopuolista urakoitsijaa, kyläyhdistyksiä, urheiluseuraa ja muita yhdistyksiä sekä vapaaehtoisia toimijoita. Moottorikelkkareitin talvikunnossapito.	30.4. ja 31.8.2022 Liikuntatoimi hoiti yhdessä yhdistyksien ja urakoitsijoiden kanssa hiihto- ja ulkojäiden kunnossapidon suunnitellusti. Moottorikelkkareitistö hoidettiin omana työnä sekä ostopalveluna.
Liikuntatoimen tiedotuksen lisääminen	Hyödynnetään enemmän kunnan nettisivuja ja some-kanavia.	30.4. ja 31.8.2022 Tiedotusta lisätty kunnan nettisivujen sekä SOME-kanavia käyttäen.
Liikuntatoimi osallistuu merkittävien tapahtumien järjestämiseen. Liikuntatoimi järjestää liikunnallista päiväleiri- ja uimakoulutoimintaa.	Liikuntatoimi osallistuu mm. Lapinlahden yleisurheilun TV-kisojen, Kallen Kisojen ja Varpaisjärven Yömaraton tapahtumien järjestelyihin. Uimakoulutoimintaa järjestetään kesällä eri kylien uimarannoilla. Liikunnallisia päiväleirejä järjestetään Lapinlahden ja Varpaisjärven kylillä.	30.4.2022 Laturetki Hemmon Erätaival järjestettiin 27.2.22 31.8.2022 Varpaisjärven yöjuoksu järjestettiin 18.6.2022. GP-kisoja Lapinlahti ei saanut. Uimakoulut järjestettiin kesä-heinäkuussa 2022. Päiväleirit järjesti sivistysosasto koulujen päätyttyä kesäkuun alussa.

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN 2022

RISKI	TOTEUTUMINEN 30.4. JA 31.8.2022
Työllisyysmäärärahojen pieneneminen ja työvoimapula.	Työvoimapula

Ympäristöpalvelut**Rakennustarkastus****TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022**

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Kiinteistötietojen korjaus paikkatietojärjestelmään.	Korjataan rakennusten rekisteritiedot ja siirretään ne digi- ja väestövirastolle.	30.4. ja 31.8.2022 Tietoja korjattu muun työn ohessa.
Valmistuneiden rakennusten loppukatselmusten pitäminen	Rakennusten loppukatselmuksia on pitämättä n. 1000 kpl, joiden pitäminen jakautuu useammalle vuodelle.	30.4. ja 31.8.2022 Ei ole päästy vielä aloittamaan resurssipulan vuoksi.

KESKEISET MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA 2022

MUUTOS	TOTEUTUMINEN 30.4. ja 31.8.2022
Isoja rakennushankkeita on käynnistynyt vähemmän. Rakennusmateriaalien huomattava hintojen nousu on vaikuttanut rakennushankkeiden aloituksen siirtymisen tulevaisuuteen.	Lupamaksutulot sekä myös menot ovat pienentyneet talousarvioon verrattuna.

Ympäristönsuojelu

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOS- JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN 30.4.2022
Vireille tulevien lupien, ilmoitusten ja rekisteröintien käsittely.	Käsitellään vireille tulevat luvat, ilmoitukset ja rekisteröinnit lainsäädännön määräämässä ajassa.	30.4. ja 31.8.2022 Maa-aines- ja ympäristölupahakemuksia on käsitelty. Auma- ja muut ilmoitukset on käsitelty viipymättä.
Suoritetaan valvontaa resurssien puitteissa.	Ympäristö- ja maa-aineslupien valvonta riskiperusteisesti.	30.4.2022 Valvonta- ja tarkastuskäynnit on tehty ajallaan. 31.8.2022 Loppuvuonna priorisoidaan lupakäsittelyt valvonnan edelle.
Tapahtumiin osallistuminen resurssien puitteissa.	Yhteistyössä järjestettävät neuvontapisteet / ympäristönsuojelun internet-sivujen päivittäminen.	30.4.2022 Koronapandemian takia tapahtumia ei ole ollut. 31.8.2022 Marraskuun kirjastoinfon suunnitteluun on osallistuttu. Internet-sivujen päivitystyö on aloitettu.

KESKEISET MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA 2022

MUUTOS	TOTEUTUMINEN
Henkilöresurssit; Ympäristötarkastajan tehtävää hoitanut on toiminut vs. ympäristöasiantuntijana ja ympäristötarkastajan viran antama lisäresurssi ympäristö- ja rakennusvalvontaan on ollut poissa.	30.4.2022 Ympäristöasiantuntijan virka on avoinna. 31.8.2022 Ympäristöasiantuntijan virkaan on palkattu uusi työntekijä heinäkuussa.
Ympäristönsuojeluun palkataan kesäksi harjoittelija.	30.4.2022 Kesäharjoittelija on palkattu. 31.8.2022 Kesäharjoittelija suoritti harjoittelunsa kesän aikana.

Pelastustoimi

Pelastustoimi on siirtynyt 1.1.2004 alkaen Pohjois-Savon aluepelastuslaitokselle. Maksuosuus perustuu pelastuslaitoksen antamaan kuntien maksuosuuksien jakoperusteisiin.

KUNTASTRATEGIAN TOIMEENPANO 2022

Hallintokunta: Tekninen osasto

1. Kärkitavoite Lapinlahti on hyvä paikka asua ja yrittää

Painopiste	Toimenpiteet 2018 - 2022	Toimenpiteet 2022	Vastuutaho	Toteutuminen 30.4.2022/31.8.2022
	Vuokrattavat tilat esille paremmin,(tehokkaampi markkinointi) tehdään selkeämpi toimitilalistaus kaikkine tarvittavine tietoineen	Tietojen vieminen sähköiseen palveluun	Kiinteistökeskus Viitostien ykköstilat	Ei toimenpiteitä
	Maan hankinta Nerkoolta ja mahdollisesti Alapitkältä kiinteistökaupoilla ja etuosto- oikeutta käyttäen. Nerkoolle ja Alapitkällä mahdollisesti yritystonttien ja asuintonttien kaavoittaminen. Yritystonttien saatavuus Lapinlahdella ja Varpaisjärvellä	Toimenpiteitä jatketaan maapoliittisen ohjelman mukaisesti	Kunnanjohtaja / Tekninen johtaja / Maanmittausinsinööri	Alapitkällä yritystonttien muodostaminen osayleiskaavalla. Tekn.ltk esittänyt hallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.
	Kolme tärkeintä valtion hanketta; Nerkoon ohitustie ja 5-tien parannus Siilinjärvi- Iisalmi välillä, Lapinlahti- Varpaisjärvi keskustaaajamien välinen mt 582, puiden lastauspaikka Alapitkän rautatieasemalle	Valtatie 5 perusparannus välillä Siilinjärvi – Iisalmi toimenpideohjelma. Lapinlahden ohituskaistat – toteutus valmistuu Mäntylähti- Karvasalmi Nerkoon ohitustien suunnittelu alkaa	Liikennevirasto, Ely	Nerkoon ohitustien tiesuunnitelman luonnos ollut yleisesti nähtävänä. Suunnittelu jatkuu.

	Osallistutaan entistä aktiivisemmin seudulliseen liikennejärjestelmä-yhteistyöhön. Lähdetään mukaan käynnistyyiin seudullisen liikenteen pilottihankkeisiin.	Seutuyhteistyön syventäminen ja tapaamisten lisääminen. MAL-sopimukseen liittyvä yhteistyö. Liikennejärjestelmä-yhteistyö tapaamiset	Tekninen johtaja /Kuntateknikkapäällikkö/ Ylä-Savon seudun Ij-työryhmä/Kuopion seudun Ij-työryhmä	Osallistuttu Ij, MAL ja kaupunkiseutusuunnitelma-palaveriin ja kokouksiin
	Lapinlahden kunnan kotisivujen uudistaminen, jossa etusivulle tuodaan paremmin esille vuokrattavissa ja myytävissä olevat tontit	Kotisivu päivitykset	Yleishallinto	Tieto päivityksiä tehty
Lapinlahti on aktiivisten ihmisten yhteisöllinen kunta	Kuntalaispalautteen hyödyntäminen	Reagoidaan kuntalaispalautteeseen asianmukaisesti	Kaikki viran- ja toimenhaltijat	Vastattu kuntalaispalautteisiin

Valtuusto on hyväksynyt kärkitavoitteen painopisteeksi sen, että työllisten määrä kasvaa. Hallintokuntien tulee laatia tarkentavia mittareita kärkitavoitteen saavuttamiseksi.

1. Kärkitavoite Taloutemme on terve ja vakaalla pohjalla

Painopiste	Toimenpiteet 2018 - 2022	Toimenpiteet 2022	Vastuutaho	Toteutuminen 30.4.2022/31.8.2022
Kustannustehokkaat palvelut	Energiahallinta paremmaksi	Ohjelmien hyödyntäminen käytännössä. Energiatehokkuussopimuksen mukainen raportointi.	Kiinteistöpäällikkö /Kiinteistöhuolto	Energiatehokkuus raportin laadintaa. Uusien auinkosähkökohteiden selvittely. Energiaselvityksiä laadittu
	Kiinteistöhuollon toiminnan parantaminen, ohjelmisto työkaluksi	Ohjelmien hyödyntäminen käytännössä. Kiinteistönhoidon mitoituksen mukainen tehtävien uudelleen organisointi, sekä erikoisosaamisen hyödyntäminen.	Kiinteistöpäällikkö /Kiinteistöhuolto	Automaatio-osaamista ja ohjelmisto-osaamista on kehitetty. Toimintaa on uudelleen organisoitu ja tehostettu.
	Luodaan yhtenäinen talousarvion seurantajärjestelmä	Seurantajärjestelmän luominen.	Yleishallinto	Kuntamaisema käytössä

	kaikille hallintokunnille, tarkasteluajanjakso kuukausittain			
	Lupamaksujen tarkastelu säännöllisin välein	Tarkastetaan lupamaksujen suuruus.	Rakennustarkastaja/ Ympäristöasiantuntija	
	Konetyötuntien järjestelmällinen seuranta kunnossapidossa, myös kunnan omien koneiden. Vertailukelpoisen mittariston luominen katujen kunnossapidon seurantaan. Toiminnan tehostaminen sen ohjaamana	Seurannan ylläpito ja aktiivinen tiedonkeräys.	Kuntateknikkapäällikkö	Seuranta on toteutettu ja aineistoa kerätty. Talvikunnossapidon suurimäärä talvella 2022 erityisen tarkastelun alla.
Ajanmukaiset toimintatavat muuttuvassa toimintaympäristössä	Teknisen osaston ohjelmistojen uusiminen tai toiminnallisuuden parantaminen.	Ohjelmiston valinta ja ohjelmistohankinnan toimeenpaneminen	Tekninen johtaja	Paikkatieto-ohjelman asentaminen ja sisäänajo meneillään
	Kiinteistöjen huollon toiminnan parantaminen, ohjelmisto työkaluksi.	Ohjelmien hyödyntäminen käytännössä	Kiinteistöpäällikkö / Kiinteistöhuolto	Automaatio-osaamista ja ohjelmisto-osaamista on kehitetty. Buildercom-ohjelmisto ja Siemensin sekä Oumanin automaatio-ohjelmistot.
	Vuokrakohteet paremmin esille, kunnan kotisivuille	Uudet kotisivut	Yleishallinto	
Investointien suunnitelmallisuudet	Katuvalaistusomaisuuden ja huollon hallinta. Aineistojen digitointi ja lisäselvitykset hallintajärjestelmän rakentamisesta. Kuntokartoitukset ja PTS kiinteistöille. Selvitetään eri hallintokuntien tulevat investoinnit aikatauluineen ja sen jälkeen tehdään niistä	Kartta-aineiston digitointi Suunnitelmien laatinen Investointikohteiden selvittäminen	Kuntateknikkapäällikkö Kiinteistöpäällikkö Tekninen johtaja	Ei toimenpiteitä Kuntokartoituksia /- tutkimuksia on tehty tarpeen mukaan.

	mahdollisimman tarkat kustannusarviot. Investointien toteuttamisen ja kunnan talouden resurssien selvittäminen usealle vuodelle eteenpäin. Kiinteistöjen salkutuksen jatkuva seuranta ja sen toimeenpano.	Investointikohteide n selvittäminen Salkku C, hyväksytyn suunnitelman mukaiset vuosittaiset toimenpiteet. Päivitys 2022	Tekninen johtaja Yleishallinto/Tekninen hallinto	Päivitetty
--	--	---	--	------------

Valtuusto on hyväksynyt kärkitavoitteen painopisteeksi sen, että kunnan taseessa on ylijäämää, kuntakonsernin tulos on positiivinen joka vuosi. Hallintokuntien tulee laatia tarkentavia mittareita kärkitavoitteen saavuttamiseksi.

Mittareita:

Kuinka monta (kpl) tontteja on varattu, myyty tai vuokrattu vuodessa

Rakennukset, asunnot, osaakkeet, määrä vuosittain, myydyt kpl Investointien kustannusarvioiden toteutumat (ylitys, alitus euroina)

Liikenneväylät, kunnossapito, €/km

Toteutuneet liikenteenpilottihankkeet, kpl/kausi

Katuvalaistus energiatehokkuus, kulutettu energia, MWh/vuosi Rakennusten energian käyttö, MWh / m3, MWh / m2

KUNTAKONSERNI

Lapinlahden Kaskihovi Oy

TOIMINNALLISET TAVOITEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITE	TOTEUTUMINEN
Yhtiön on huolehdittava riittävästä vuokra-asuntotarjonnasta koko Lapinlahden kunnan alueella, ja siten, ettei esim. kuntaan työhön tuleville ole syytä olla muuttamatta paikakunnalle sopivan asunnonpuuttumisen vuoksi.	30.4.2022 Vapaita asuntoja on Varpaisjärven taajamassa 7 kpl:ta. Kolmion hakijoita on Lapinlahden taajamaan jonossa ja heille on aina tarjottu myös Varpaisjärven asuntoja, mutta kulkemisen vuoksi hakijat eivät ole ottaneet niitä vastaan. 31.8.2022 Vapaita asuntoja on Varpaisjärven taajamassa 4 kpl ja 1.9.2022 alkaen 2 kpl.
Asuntojen vuokrausaste on tavoitteena säilyttää lähellä 100 % tasoa.	30.4.2022 Asuntojen käyttöaste on 97,6 %. 31.8.2022 Asuntojen käyttöaste on 98 %
Talouden sopeuttaminen rakennuskannan peruskorjausohjelmaan.	30.4.2022 Yhtiö toteuttaa kesän aikana neljä urakkaa. Remontteihin nostetaan pitkäaikaista lainaa 550 000 €. Aralta on haettu avustusta 125 000 €. Muut korjaukset maksetaan kassasta. Yhtiön maksuvalmius on ollut ja on edelleen huono. Sen korjaamiseksi tehdään toimenpiteitä ja toiminnasta haetaan säästöjä. 31.8.2022 Yhtiö kilpailutti ja päätti toteuttaa kesän aikana 4 urakkaa ja ne kohdistuvat Muikunpiha osoitteeseen Muikkukuja 10, katto- ja piharemontti sekä Jussikaaren piha- sekä julkisivu- ja katto remonttiin.

	Remontteihin nostetaan pitkäaikaista lainaa 550.000 €. Jussinkaaren urakkaan yhtiö sai Aralta esteettömyysavustusta 125 000 €. Avustus maksetaan jälkikäteen.
--	---

Taloustilanne 30.4.2022

Yhtiön maksuvalmius on ollut ja on edelleen huono. Sen korjaamiseksi tehdään edelleen toimenpiteitä. Toiminnasta haetaan säästöjä myös kaikista muista toiminnoista. Haasteita tuo yleisen kustannustason nousu mm. sähkön-, kaukolämmön-, öljyn-, jätekuljetuksen sekä tarvikkeiden hinnan nousu, jonka vuoksi säästöt eivät näy yhtiön taloudessa ja tuloksessa.

Kiinteistöhuolto-yhtiö Vintrem Ky on irtisanonut kiinteistöhoitosopimuksen 31.7.2022 alkaen. Lapinlahden Kaskihovi Oy on kilpailuttanut Sansian kautta kiinteistöhoitosopimusta ja kilpailutuksessa saimme yhden tarjouksen, joka oli L&T:ltä. Yhtiöllä ei ollut vaihtoehtoja ja jouduimme ottamaan ainoan tarjouksen tehneen L&T:n. Kiinteistönhoidon kulut nousee uuden sopimuksen myötä n.140 % kuukaudessa.

Vuokratuotot ovat lisääntyneet käyttöasteen noustessa, kun Varpaisjärven tyhjänä olleita asuntoja on saatu vuokrattua ukrainalaisille pakolaisille. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä tulee huomioida, että Portaanpään opisto lunastaa oppilasasuntolaa itselleen ja Lapinlahden Kaskihovi Oy joutuu kirjaamaan alas tuloksestaan 100.000 €/vuosi. Kirjaukset tulevat vuosille 2022 ja 2023, jonka jälkeen Portaanpään opisto poistuu Lapinlahden Kaskihovi Oy:n tilinpäätöksestä. Kauppakirja tehdään keväällä 2023.

Lapinlahden Vesi Oy

TOIMINNALLISET TAVOITEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN
Turvataan puhtaan ja hyvälaatuisen talousveden saanti ja jakelu sekä jäte- ja sadevesien johtaminen ja jätevesien puhdistaminen voimassa olevien lupaehtojen mukaisesti	Vedenlaadun seuranta ja ongelmiin tarttuminen ajoissa. Tarkkailuohjelmien noudattaminen, seuraaminen ja korjaavat toimenpiteet, jos yksittäisiäkin raja-arvoja ylittyy	30.4. ja 31.8.2022 Veden laadussa ei poikkeamia. Jätevesien puhdistustulokset paremmat, kuin vaatimustaso.
Vesi- ja viemäriverkoston saneerausohjelman jatkaminen		30.4. ja 31.8.2022 Jatkunut suunnitellun mukaisesti.
		30.4. ja 31.8.2022

Ylä-Savon jätevesi/vesi - operointiselvityksen johtaessa toimenpiteisiin huolehditaan Lapinlahden Vesi Oyn ja Lapinlahden etujen mukaisista ratkaisuista.		Operointiselvitys esitelty. Asian käsittely on päättävissä elimissä.
Lapinlahden vesiosuuskuntien ja - yhtymien liittäminen osaksi Lapinlahden Vesi Oy:n toimintaa		30.4.2022 Laadittu toimintaohje yhdistymiseen. Hallitus käsittelee 19.5. 31.8.2022 Toimintaohje julkistettu ja toimitettu yhdistymisestä kiinnostuneille tahoille.

TALOUSTIEDOT

	TA 2021 1000 €	TP 2021 1000 €	TA 2022 1000 €	TOT 30.4.22 1000 €	TOT 31.8.22 1000 €
Tulot	4876	4726	4882	1565	3165
Menot	<u>4 373</u>	<u>4140</u>	<u>4383</u>	<u>1377</u>	<u>2803</u>
	503	586	499	188	362

Menot = tuloslaskelman menot, pois lukien rahoitustuotot ja –kulut

Viitostien Ykköstilat Oy

TOIMINNALLISET TAVOITEET TALOUSARVIOSSA JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 31.8.2022

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUMINEN
Yhtiön tulee osaltaan edistää kunnan elinkeinopoliittisten tavoitteiden toteutumista.	Yhtiö vuokraa toimitiloja elinkeinotoiminnan tarpeisiin ja järjestää yritysneuvontaa.	30.4. ja 31.8.2022 Viitostien Ykköstilat Oy on osaltaan toteuttanut kuntastrategiassa mainittuja elinkeinopoliittisia toimenpiteitä yritysneuvonnan ja tilojen vuokrauksen kautta. 30.4.2022 Lapinlahdelle on perustettu alkuvuoden 2022 aikana 13 uutta yritystä.

		31.8.2022 Lapinlahdelle on perustettu alkuvuoden 2022 aikana 26 uutta yritystä ja yritysten nettomuutos on +17.
Yhtiön tulee edelleen panostaa siihen, että yhtiön omistamien tilojen vuokrausaste nousee.	Viitostien Ykköstilat Oy:n vuokrausasteen kohentaminen.	30.4. ja 31.8.2022 Ykköstilojen omistamien yritystilojen vuokrausaste on noin 83 %.

Taloustilanne 31.8.2022

Viitostien Ykköstilat Oy:n taloudellinen tilanne on kehittynyt vuodelle 2022 laadittua tulosbudjettia hieman heikommin. Tilikauden vuokratulot ovat vajaat 80.000 € pienemmät kuin edellisenä vuonna. Tämä johtuu yhden vuokraohteen myynnistä syksyllä 2021. Myös rakennusten ylläpitokustannusten nousu erityisesti lämmityskustannusten (kasvua 29 %) on laskenut yhtiön alkuvuoden kannattavuutta. Toisen vuosikolmanneksen jälkeen (31.8.) yhtiön tilikausi osoittaa tappiota 39.779 € ja koko tilikauden tappio tulee olemaan noin 60.000 €, kassatilanne on toistaiseksi hyvä.

TULOSLASKELMA 31.8.2022 (kunta)

(tasainen toteutuma 66,67 %)

	TA 2022 (1.000 €)	Toteutuma 31.8.2022 (1.000 €)	Tot. %	TPE 31.12.2022 (1.000 €)
Toimintatulot	7 544	4 701	62,3	7 473
Valmistus omaan käyttöön		17		17
Toimintakulut	-69 919	-49 353	70,6	-71 886
Toimintakate	-62 374	-44 635	71,6	-64 396
Verotulot	31 910	22 906	71,8	32 620
Valtionosuudet	33 120	22 304	71,8	33 600
Rahoitustuotot ja -kulut	825	1 107	134,1	1 365
Vuosikate	3 481	1 681	48,3	3 189
Poistot	-3 417	-2 197	64,3	-3 417
Tilikauden tulos	63	-516	-817,8	-228
Poistoeron vähennys	18	18	82,6	18
Tilikauden ali/ylijäämä	80	-498	-618,3	-210

VERTAILU VV 2018 - 2022 (1 000 €)

TULOSLASKELMA	elo.18	elo.19	elo. 20	elo.21	elo.22
Toimintatuotot	4 603	4 802	5 444	4 784	4 701
Toimintakulut	-42 992	-44 046	-44 024	-48 778	-49 353
Toimintakate	-38 389	-39 244	-38 580	-43 994	-44 635
Verotulot	20 954	19 871	20 763	22 289	22 906
Valtionosuudet	20 149	19 575	21 413	21 497	22 304
Rahoitustuotot ja -kulut	660	671	684	742	1 107
Vuosikate	3 374	874	4 281	534	1 681
Poistot	-1 837	-1 793	-1 771	-2 065	-2 197
Tilikauden tulos	1 536	-920	2 509	-1531	-516

